

315

Besluit van 23 juni 1988, houdende vaststelling van het Academisch Statuut

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, mede namens Onze Minister van Landbouw en Visserij, van 16 oktober 1987, nr. 9419/4610, centrale directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Gelet op de artikelen 11, tweede lid, 12, tweede, vierde en vijfde lid, 13, vijfde lid, 16, eerste, tweede en vierde lid, 17, eerste, tweede en derde lid, 18, eerste, tweede, derde en vijfde lid, 19, 20, eerste lid, 21, tweede lid, 22, tweede lid, 24, tweede lid, 28, eerste lid, 29, eerste lid, 30 en 231, vierde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs (Stb. 1986, 414);

Voorts gelet op artikel D.3 van de Invoeringswet W.W.O. (Stb. 1986, 388), artikel 5 van de Tijdelijke wet taakverdeling w.o., artikel 7 van de Wet maatregelen 1987-1991 inzake voorzieningen w.o. en artikel 31, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs;

Gezien de adviezen van de universiteiten en van de Onderwijsraad (advies van 15 mei 1987, nr. 3A/416 T);

De Raad van State gehoord (advies van 11 april 1988, nr. W05.87.0576);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, mede namens Onze Minister van Landbouw en Visserij, van 13 juni 1988, nr. 88010708/4610, centrale directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

INHOUD

HOOFDSTUK I.

Afdeling I.

Artikel 1.

Afdeling II.

§ 1.

Artikel 2.

Artikel 3.

§ 2.

Artikel 4.

Artikel 5.

Artikel 6.

Artikel 7.

Artikel 8.

§ 3.

Artikel 9.

Artikel 10.

ALGEMEEN DEEL

Algemene bepalingen

Begripsbepalingen

De studierichtingen

Algemene bepalingen

Aan instelling te verbinden studierichtingen

Voorstel tot opneming studierichtingen in statuut

Experimentele studierichtingen

Verzoek om goedkeuring experimentele studierichting

Beslissing op verzoek om goedkeuring

Verzoek tot opneming experimentele studierichtingen in statuut

Verlenging termijn van goedkeuring

Opheffing experimentele studierichting

Vrije studierichtingen

Instelling vrije studierichtingen

Propedeutisch examen vrije studierichting

Artikel 11.

§ 4.

Artikel 12.

§ 5.

Artikel 13.

Artikel 14.

Artikel 15.

Artikel 16.

Artikel 17.

Afdeling III.

§ 1.

Artikel 18.

Artikel 19.

§ 2.

Artikel 20.

Artikel 21.

Artikel 22.

Artikel 23.

Artikel 24.

§ 3.

Artikel 25.

Afdeling IV.

§ 1.

Artikel 26.

§ 2.

Artikel 27.

§ 3.

Artikel 28.

Artikel 29.

Artikel 30.

Afdeling V.

§ 1.

Artikel 31.

Artikel 32.

Artikel 33.

Artikel 34.

§ 2.

Artikel 35.

§ 3.

Artikel 36.

Artikel 37.

Artikel 38.

Artikel 39.

Artikel 40.

§ 4.

Artikel 41.

Afdeling VI.

§ 1.

Artikel 42.

Artikel 43.

Artikel 44.

Artikel 45.

Afdeling VII.

§ 1.

Artikel 46.

Artikel 47.

§ 2.

Artikel 48.

Artikel 49.

Artikel 50.

Artikel 51.

Artikel 52.

Doctoraal examen vrije studierichting

Vrij doctoraal examen

Toegang vrij doctoraal examen

In deeltijdse vorm verzorgde studierichtingen

Deeltijd studierichtingen

Verzoek om goedkeuring deeltijd studierichtingen

Vereisten verzoek om goedkeuring, cursusduur

Goedkeuring voor bepaalde termijn, publikatie

Verlenging termijn van goedkeuring

De opleidingen der tweede fase

Algemene bepalingen

Aan instelling te verbinden opleidingen

Voorstel tot opnemning in statuut

Experimentele opleidingen

Verzoek om goedkeuring experimentele opleiding

Beslissing op verzoek om goedkeuring

Verzoek tot opnemning experimentele opleiding in statuut

Verlenging termijn van goedkeuring

Opheffing experimentele opleiding

In deeltijdse vorm verzorgde opleidingen

Deeltijddopleidingen, verzoek om goedkeuring voor termijn,

verlenging termijn

Enkele bepalingen betreffende het onderwijs

De indeling van het studiejaar

Regeling indeling studiejaar

Praktische oefeningen

Praktische oefeningen

Studielast en studievoortgang

Raming studielast

Studielast studierichting, opleiding

Registratie studievoortgang, beoordeling raming studielast

De examens

De inrichting van de examens

Inhoud nadere regeling inzake inhoud examens

Overige voorschriften nadere regeling

Verplichte praktische oefeningen

Inzage examenwerk

De aanwijzing van andere deskundigen als lid van de examen-

commissie

Andere deskundigen als lid van de examencommissie

Het afnemen van examens

Afnemen van examens, beoordeling

Mondelinge examens, taal

Verklaring uitslag examenonderdeel

Vaststelling uitslag examen

Cum laude

Het aanvullende examen

Aanvullend examen

De toegang tot het afleggen van examens van de eerste fase

Voorwaarden betreffende het afleggen van examens, te stellen aan bezitters van een getuigschrift van met goed gevolg afgelegd eindexamen of staatsexamen voorbereidend wetenschappelijk onderwijs

Vooropleidingseisen toegang propedeutisch examen bepaalde studierichtingen

Aanwijzing per studierichting van verplichte vakken VWO

Verplichte vakken VWO voor studierichtingen technische

universiteit

Verplichte vakken VWO voor studierichtingen landbouwuniversiteit

Gehele of gedeeltelijke vrijstelling van het afleggen van examens

Algemene bepalingen

Betekenis vrijstelling

Vrijstelling op grond van buiten-universitaire kennis of ervaring

Vrijstellingen op grond van eerder behaalde examenresultaten aan een universiteit

Vrijstelling op grond van doctoraal examen

Vrijstelling op grond van examens eerste fase

Vrijstelling op grond van examens tweede fase

Aanvullend bewijs van bekwaamheid eerste fase

Aanvullend bewijs van bekwaamheid tweede fase

Afdeling VIII.

§ 1.

Artikel 53.

Artikel 54.

§ 2.

Artikel 55.

Artikel 56.

Artikel 57.

Artikel 58.

Artikel 59.

Artikel 60.

§ 3.

Artikel 61.

Artikel 62.

Artikel 63.

Artikel 64.

Artikel 65.

Artikel 66.

Artikel 67.

Artikel 68.

Artikel 69.

Artikel 70.

Artikel 71.

Afdeling IX.

§ 1.

Artikel 72.

Artikel 73.

Artikel 74.

Artikel 75.

Artikel 76.

Artikel 77.

§ 2.

Artikel 78.

Artikel 79.

HOOFDSTUK II.

Titel I.

Afdeling I. (Art. 80–81)

Afdeling II.

§ 1. (Art. 82–83)

§ 2. (Art. 84–85)

§ 3. (Art. 86–87)

§ 4. (Art. 88–89)

§ 5. (Art. 90–91)

§ 6. (Art. 92–93)

§ 7. (Art. 94–95)

Afdeling III.

§ 1. (Art. 96–97)

§ 2. (Art. 98–99)

Afdeling IV.

§ 1. (Art. 100–102)

§ 2. (Art. 103–104)

§ 3. (Art. 105–107)

§ 4. (Art. 108–110)

§ 5. (Art. 111–113)

§ 6. (Art. 114–116)

§ 7. (Art. 117–119)

§ 8. (Art. 120–122)

§ 9. (Art. 123–125)

§ 10. (Art. 126–127)

§ 11. (Art. 128–130)

§ 12. (Art. 131–132)

§ 13. (Art. 133–135)

Afdeling V.

§ 1. (Art. 136–141)

§ 2. (Art. 142–143)

§ 3. (Art. 144–145)

§ 4. (Art. 146–148)

§ 5. (Art. 149–151)

§ 6. (Art. 152–155)

§ 7. (Art. 156–159)

De toelating tot en de inrichting van de opleidingen van de tweede fase

Algemene bepalingen

Algemene bepaling

Vaststelling toelatingsregeling

De commissie van toelating

Samenstelling commissie van toelating

Taak commissie van toelating

Beoordeling verzoek om toelating

Horen verzoeker

Inlichtingen door examencommissie, verklaring bewijs van bekwaamheid hbo-abituriënt

Vaststelling en toezending uitslag beoordeling

Bijzondere bepalingen betreffende de opleiding tot leraar

Algemene bepaling

Doeleinden lerarenopleiding

De commissie van toelating

Taakuitoefening commissie van toelating

Voorwaarden verzoek om toelating

Beoordeling verzoek om toelating

Inhoud examen

Verplicht schoolpracticum

Practicum in verwant vak, instituutspracticum

Samenstelling examencommissie

Vrijstelling

Hoedanigheden en titels

Vereisten ter verkrijging van hoedanigheden

Meester in de rechten

Psycholoog

Arts

Tandarts

Dierenarts

Apotheker

Titel ingenieur, titel doctorandus

Titel ingenieur

Titel doctorandus

DE STUDIERICHTINGEN

De studierichtingen van de universiteiten

Godgeleerdheid

Rechtsgeleerdheid

Nederlands recht

De notariële studierichting

De fiscaal-juridische studierichting

De internationaal-juridische studierichting

De juridische bestuurswetenschappelijke studierichting

De juridische politiek-wetenschappelijke studierichting

Antilliaans recht, Arubaans recht

Geneeskunde

Geneeskunde

Tandheelkunde

Wiskunde en natuurwetenschappen

Wiskunde (doctorandus)

Technische mechanica

Sterrenkunde

Natuurkunde

Technische natuurkunde

Informatica (doctorandus)

Scheikunde

Technische scheikunde

Farmacochemie

Geologie

Geofysica

Biologie

Farmacie

Letteren

Taalwetenschap

Algemene literatuurwetenschap

Fonetiek

Griekse en Latijnse taal en cultuur

Nederlandse taal- en letterkunde

Romaanse talen en hun letterkunde

Germaanse talen en hun letterkunde

- § 8. (Art. 160-162)
- § 9. (Art. 163-165)
- § 10. (Art. 166-168)
- § 11. (Art. 169-172)
- § 12. (Art. 173-175)
- § 13. (Art. 176-177)
- § 14. (Art. 178-180)
- § 15. (Art. 181-182)
- § 16. (Art. 183-185)
- § 17. (Art. 186-188)

Afdeling VI.

- § 1. (Art. 189-191)
- § 2. (Art. 192-193)
- § 3. (Art. 194-196)
- § 4. (Art. 197-199)

Afdeling VII.

- § 1. (Art. 200-201)
- § 2. (Art. 202-204)
- § 3. (Art. 205-207)
- § 4. (Art. 208-210)

- § 5. (Art. 211-212)

- § 6. (Art. 213-215)

- § 7. (Art. 216-218)

- § 8. (Art. 219-221)

Afdeling VIII. (Art. 222-223)

Afdeling IX.

- § 1. (Art. 224-226)

- § 2. (Art. 227-228)

Afdeling X.

- § 1. (Art. 229-230)

- § 2. (Art. 231-233)

- § 3. (Art. 234-236)

- § 4. (Art. 237-238)

Afdeling XI. (Art. 239-240)

Afdeling XII. (Art. 241-243)

Titel II.

- § 1. (Art. 244-246)

- § 2. (Art. 247-249)

- § 3. (Art. 250-252)

- § 4. (Art. 253-255)

- § 5. (Art. 256-258)

- § 6. (Art. 259-261)

- § 7. (Art. 262-264)

- § 8. (Art. 265-267)

- § 9. (Art. 268-270)

- § 10. (Art. 271-273)

- § 11. (Art. 274-276)

- § 12. (Art. 277-279)

- § 13. (Art. 280-282)

- § 14. (Art. 283-285)

- § 15. (Art. 286-288)

- § 16. (Art. 289-291)

Titel III.

- § 1. (Art. 292-295)

- § 2. (Art. 296-297)

- § 3. (Art. 298-301)

- § 4. (Art. 302-305)

- § 5. (Art. 306-307)

- § 6. (Art. 308-309)

- § 7. (Art. 310-311)

- § 8. (Art. 312-313)

HOOFDSTUK III.

Afdeling I.

- § 1. (Art. 314-317)

- § 2. (Art. 318-321)

- § 3. (Art. 322-325)

- § 4. (Art. 326-329)

Nieuwgriekse taal- en letterkunde
 Slavische talen en hun letterkunde
 Finoeegrische talen en hun letterkunde
 Niet-westerse talen en culturen
 Afrikaanse taalkunde
 Geschiedenis
 Kunstgeschiedenis en archeologie
 Archeologie
 Muziekwetenschap
 Theaterwetenschap

Economische wetenschappen

Economie
 Fiscale economie
 Econometrie
 Actuariële wetenschappen

Sociale wetenschappen

Onderwijskunde
 Sociologie
 Politicologie
 Culturele antropologie en sociologie der niet-westerse samenlevingen
 Communicatiewetenschap

Bestuurskunde

Psychologie

Pedagogische wetenschappen

Diergeneeskunde

Wijsbegeerte

Wijsbegeerte

De bovenbouwstudierichting der wijsbegeerte

Geografie en prehistorie

Fysische geografie

Sociale geografie

Planologie

Pre- en protohistorie

Lichamelijke opvoeding

Bedrijfskunde (doctorandus)

De studierichtingen van de technische universiteiten

Bestuurskunde

Wiskunde (ingenieur)

Informatica (ingenieur)

Civiele techniek

Geodesie

Bouwkunde

Werktuigbouwkunde

Electrotechniek

Scheikundige technologie

Mijnbouwkunde

Technische natuurkunde

Scheepsbouw- en scheepvaartkunde

Luchtvaart- en ruimtevaarttechniek

Bedrijfskunde (ingenieur)

Metaalkunde

Industrieel ontwerpen

De studierichtingen van de landbouwuniversiteit

De plantenteeltkundige studierichtingen

Zoötechniek

De chemische en technologische studierichtingen

De studierichtingen met betrekking tot het landgebruik

Agrarische economie

Rurale sociologie

Huishoudwetenschappen

Biologie

DE OPLEIDINGEN VAN DE TWEEDE FASE

De opleidingen ter voorbereiding op het artsexamen, het tandartsexamen, het dierenartsexamen, het apothekers-examen

Het artsexamen

Het tandartsexamen

Het dierenartsexamen

Het apothekersexamen

Afdeling II.

(Art. 330-333)

Opleidingen, die vereist zijn of dienstig kunnen zijn voor het bekleden van een of meer maatschappelijke betrekkingen

Wijsgeer van een bepaald wetenschapsgebied

HOOFDSTUK IV.

OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 334.

Intrekking andere regelingen

Artikel 335.

Overgangsbepaling vrijstelling van examens

Artikel 336.

Vrijstelling getuigschriften Nijenrode en I.I.S.S.

Artikel 337.

Overgangsbepaling accountancy

Artikel 338.

Invoering studielaststraming

Artikel 339.

Wijziging andere besluiten

Artikel 340.

Inwerkingtreding

Artikel 341.

Citeertitel

HOOFDSTUK I. ALGEMEEN DEEL

Afdeling I. Algemene bepaling

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet op het wetenschappelijk onderwijs (Stb. 1986, 414);
- b. Onze minister: Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, en voor zover het de landbouwuniversiteit betreft, Onze Minister van Landbouw en Visserij;
- c. universiteiten: de in artikel 8 van de wet genoemde universiteiten;
- d. nadere regeling: de in artikel 76, eerste lid, van de wet bedoelde nadere regeling van de inrichting en omvang der examens;
- e. toelatingsregeling: de in artikel 54, eerste lid, bedoelde regeling met betrekking tot een opleiding van de tweede fase;
- f. vak: behoudens in paragraaf 1 van afdeling VI en in paragraaf 3 van afdeling VIII van dit hoofdstuk, een vakgebied, een onderdeel van een vakgebied dan wel een combinatie van onderdelen van een of meer vakgebieden;
- g. inspectie: de inspectie, bedoeld in artikel 226 van de wet;
- h. faculteiten: de in artikel 66 van de wet bedoelde faculteiten;
- i. instelling voor hoger beroepsonderwijs: een in de Wet op het hoger beroepsonderwijs (Stb. 1986, 289) bedoelde instelling;
- j. Open Universiteit: de in de Wet op de Open Universiteit (Stb. 1984, 573) bedoelde Open Universiteit.

Afdeling II. De studierichtingen

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 2. Aan instelling te verbinden studierichtingen

Behoudens in de gevallen, die zijn omschreven in artikel 14 van de wet en in de paragrafen 2, 3 en 4 van deze afdeling, en onverminderd de bevoegdheid van bijzondere universiteiten studierichtingen in te stellen die naar haar oordeel niet voor opneming in dit besluit in aanmerking komen, kunnen de universiteiten geen andere studierichtingen omvatten dan die, welke zijn opgenomen in hoofdstuk II.

Artikel 3. Voorstel tot opneming van studierichtingen in statuut

Een voorstel tot opneming van een nieuwe studierichting in hoofdstuk II dient in elk geval dusdanig te zijn ingekleed, dat daaruit blijken:

- a. de eindtermen, waarop het doctorale examenprogramma is gericht;

- b. de inhoud van de examenprogramma's alsmede een globaal overzicht van het daarop gerichte onderwijsprogramma;
- c. een raming van de studielast, afzonderlijk voor de propedeutische en de doctorale fase;
- d. een globaal overzicht van de ontwikkelingen der wetenschap op het gebied van de voorgestelde studierichting alsmede, zo mogelijk, van het onderwijs- en examenprogramma van in andere landen met die studierichting overeenkomende dan wel vergelijkbare studierichtingen;
- e. de verhouding tussen de voorgestelde studierichting, wat de inhoud betreft, en andere min of meer verwante studierichtingen alsmede vergelijkbare opleidingen in het hoger beroepsonderwijs;
- f. in voorkomende gevallen de toepassing van artikel 17, tweede lid, van de wet;
- g. in voorkomende gevallen de redenen, waarom wordt afgezien van de instelling van de studierichting op de wijze, bedoeld in artikel 13 van de wet.

§ 2. Experimentele studierichtingen

Artikel 4. Verzoek om goedkeuring experimentele studierichting

1. Een besluit van een universiteitsraad tot instelling van een studierichting, als bedoeld in artikel 13, eerste lid, van de wet, wordt, met redenen omkleed, door het college van bestuur toegezonden aan Onze minister.
2. Op het besluit is artikel 3, aanhef en onder a tot en met e, van toepassing.
3. In het besluit kan worden bepaald, dat het onderwijs van de studierichting mede dan wel uitsluitend in deeltijdse vorm zal worden verzorgd. In dat geval is op het besluit tevens het bepaalde in paragraaf 5 van deze afdeling van overeenkomstige toepassing.
4. Deze paragraaf geldt niet ten aanzien van de studierichtingen aan een bijzondere universiteit die naar haar oordeel niet voor opnemings in dit besluit in aanmerking komen.

Artikel 5. Beslissing op verzoek om goedkeuring

1. Onze minister doet binnen dertig dagen na de ontvangst van het besluit, bedoeld in artikel 4, eerste lid, mededeling van dat besluit aan de andere universiteiten, alsmede aan de Onderwijsraad.
2. Binnen negentig dagen na de ontvangst van een mededeling, als bedoeld in het eerste lid, kunnen de raden van de in dat lid bedoelde universiteiten hun oordeel inzake het desbetreffende besluit aan Onze minister kenbaar maken.
3. Van de goedkeuring wordt door Onze minister mededeling gedaan in de Nederlandse Staatscourant.

Artikel 6. Verzoek tot opnemings experimentele studierichtingen in statuut

Indien Onze minister aan een besluit tot instelling van een experimentele studierichting zijn goedkeuring heeft verleend, deelt het college van bestuur, uiterlijk een jaar vóór het verstrijken van de in artikel 13, derde lid, eerste volzin, van de wet genoemde termijn of van de verlenging daarvan, aan Onze minister mede of de studierichting naar het oordeel van de universiteitsraad in hoofdstuk II behoort te worden opgenomen dan wel zal moeten worden opgeheven. Op een mededeling tot opnemings in dit besluit is artikel 3 niet van toepassing.

Artikel 7. Verlenging termijn van goedkeuring

1. In het geval, bedoeld in artikel 13, derde lid, eerste volzin, van de wet, kan door de universiteitsraad onder opgave van redenen, aan Onze minister om verlenging van de termijn worden verzocht.

2. Artikel 5 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8. Opheffing experimentele studierichting

1. De universiteitsraad kan besluiten een studierichting, als bedoeld in deze paragraaf, op te heffen. Het desbetreffende besluit wordt door het college van bestuur ter kennis gebracht van Onze minister en de andere universiteiten.

2. Indien de in artikel 13, derde lid, eerste volzin, van de wet bedoelde termijn niet wordt verlengd of de experimentele studierichting wordt opgeheven, treft de faculteitsraad voorzieningen opdat degenen die voor de in artikel 6 bedoelde mededeling dan wel voor het besluit tot opheffing de studie in de desbetreffende studierichting zijn begonnen nog gedurende vier jaar na beëindiging van de studierichting in de gelegenheid worden gesteld de examens van die studierichting af te leggen.

§ 3. Vrije studierichtingen

Artikel 9. Instelling vrije studierichtingen

1. Naast de studierichtingen, welke zijn opgenomen in hoofdstuk II, alsmede naast die, welke zijn bedoeld in paragraaf 2 van deze afdeling, is de universiteitsraad bevoegd andere studierichtingen in te stellen. Deze studierichtingen worden «vrije studierichtingen» genoemd.

2. In het besluit tot instelling van een vrije studierichting kan worden bepaald, dat het onderwijs van de studierichting mede dan wel uitsluitend in deeltijdse vorm zal worden verzorgd. In dat geval is tevens paragraaf 5 van deze afdeling van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10. Propedeutisch examen vrije studierichting

De faculteitsraad kan het propedeutisch examen van een of meer der in hoofdstuk II opgenomen studierichtingen als het propedeutisch examen van de vrije studierichting aanwijzen.

Artikel 11. Doctoraal examen vrije studierichting

Het doctoraal examen van de vrije studierichting omvat:

- a. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen examenonderdelen die betrekking hebben op vakken, waarin het onderwijs in de faculteit wordt verzorgd;
- b. indien de faculteitsraad zulks noodzakelijk acht, een of meer in de nadere regeling aan te wijzen examenonderdelen die betrekking hebben op vakken, waarin het onderwijs in een andere faculteit wordt verzorgd;
- c. een of meer examenonderdelen, onder de goedkeuring van de desbetreffende examencommissie door de examinandus te kiezen.

§ 4. Vrij doctoraal examen

Artikel 12. Toegang vrij doctoraal examen

1. Degene, die daartoe aan het faculteitsbestuur schriftelijk de wens te kennen geeft, wordt op grond van een door hem met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen door dat bestuur toegang verleend tot het afleggen van een vrij doctoraal examen, waarvan de onderdelen door hem onder goedkeuring van het desbetreffende faculteitsbestuur worden gekozen.

2. Het faculteitsbestuur geeft bij het verlenen van de toegang, bedoeld in het eerste lid, aan tot welke studierichting van de desbetreffende faculteit het vrij doctoraal examen wordt geacht te behoren.

§ 5. In deeltijdse vorm verzorgde studierichtingen

Artikel 13. Deeltijd studierichtingen

Een verzoek om verlening van de goedkeuring, bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de wet, kan worden gedaan met betrekking tot elke studierichting opgenomen in hoofdstuk II.

Artikel 14. Verzoek om goedkeuring deeltijd studierichtingen

Het verzoek wordt gedaan door de universiteitsraad op een daartoe strekkend voorstel van de desbetreffende faculteitsraad en door het college van bestuur aan Onze minister toegezonden.

Artikel 15. Vereisten verzoek om goedkeuring, cursusduur

1. Met inachtneming van het daaromtrent in deze paragraaf en van het overigens bij of krachtens de wet bepaalde, dienen bij het verzoek in elk geval te worden overgelegd de beweegredenen, die aan het voorstel ten grondslag liggen, waaronder begrepen de belangstelling van aanstaande studenten.

2. De faculteitsraad stelt de cursusduur van het in deeltijdse vorm verzorgde onderwijsprogramma vast, rekening houdend met de raming van de studielast van het in voltijdse vorm verzorgde onderwijsprogramma.

Artikel 16. Goedkeuring voor bepaalde termijn, publikatie

1. De goedkeuring kan door Onze minister worden verleend voor een door hem te bepalen termijn van ten minste vijf jaren.

2. Van de goedkeuring wordt door Onze minister mededeling gedaan in de Nederlandse Staatscourant.

Artikel 17. Verlenging termijn van goedkeuring

1. Indien de goedkeuring voor een bepaalde termijn is verleend en de raad van de desbetreffende universiteit van oordeel is dat verlenging gewenst is, verzoekt de raad uiterlijk een jaar vóór het verstrijken van de termijn Onze minister om verlenging daarvan. De raad voegt bij het verzoek een verslag van de gedurende de verstreken periode opgedane bevindingen alsmede de zijns inziens daaraan te verbinden gevolgtrekkingen.

2. De artikelen 8, tweede lid, en 16 zijn van overeenkomstige toepassing.

Afdeling III. De opleidingen der tweede fase

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 18. Aan instelling te verbinden opleidingen

Behoudens in de gevallen, bedoeld in paragraaf 2 van deze afdeling, en de in artikel 12, vierde lid, van de wet bedoelde opleidingen, alsmede onverminderd de bevoegdheid van bijzondere universiteiten opleidingen in te stellen die naar haar oordeel niet voor opnemings in dit besluit in aanmerking komen, kunnen de universiteiten geen andere opleidingen omvatten dan die, welke zijn opgenomen in hoofdstuk III.

Artikel 19. Voorstel tot opneming opleidingen in statuut

Een voorstel tot opneming in hoofdstuk III van een opleiding, als bedoeld in artikel 12, tweede lid, van de wet, dient in elk geval dusdanig te zijn ingekleed, dat daaruit blijken:

- a. de eindtermen, waarop het examenprogramma is gericht;
- b. de inhoud van het examenprogramma alsmede een globaal overzicht van het daarop gerichte onderwijsprogramma;
- c. de cursusduur;
- d. een raming van de studielast;
- e. een globaal overzicht van de ontwikkelingen der wetenschap op het gebied van de desbetreffende opleiding alsmede, zo mogelijk, van in andere landen met die opleiding overeenkomende dan wel vergelijkbare opleidingen;
- f. de redenen, waarom in het geval van een opleiding, als bedoeld in artikel 12, tweede lid, van de wet, de eindtermen niet kunnen worden vervuld door differentiatie in de eerste fase;
- g. dat de beoogde opleiding niet reeds buiten het wetenschappelijk onderwijs wordt verzorgd;
- h. in voorkomende gevallen met betrekking tot een opleiding, als bedoeld in artikel 12, tweede lid, van de wet, de toepassing van artikel 17, tweede lid, van de wet;
- i. in voorkomende gevallen de redenen, waarom wordt afgezien van de instelling van de opleiding op de wijze, bedoeld in artikel 13 van de wet;
- j. in voorkomende gevallen de samenwerking ten behoeve van de opleiding met een of meer andere faculteiten.

§ 2. Experimentele opleidingen

Artikel 20. Verzoek om goedkeuring experimentele opleiding

1. Een in artikel 13 van de wet bedoeld besluit van een universiteitsraad tot instelling van een in dat artikel bedoelde opleiding wordt, met redenen omkleed, door het college van bestuur toegezonden aan Onze minister.

2. Op het besluit is artikel 19, aanhef en onder a tot en met g, van toepassing.

3. In het besluit kan worden bepaald, dat het onderwijs van de opleiding mede dan wel uitsluitend in deeltijdse vorm zal worden verzorgd. In dat geval is op het besluit tevens het bepaalde in paragraaf 3 van deze afdeling van overeenkomstige toepassing.

4. Deze paragraaf geldt niet ten aanzien van opleidingen, als bedoeld in artikel 12, tweede en vierde lid, van de wet, aan een bijzondere universiteit die naar haar oordeel niet voor opneming in dit besluit in aanmerking komen.

Artikel 21. Beslissing op verzoek om goedkeuring

Artikel 5 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 22. Verzoek tot opneming experimentele opleiding in statuut

Indien Onze minister aan een besluit tot instelling van een experimentele opleiding zijn goedkeuring heeft verleend, deelt het college van bestuur, uiterlijk een jaar vóór het verstrijken van de in artikel 13, derde lid, tweede volzin, van de wet genoemde termijn of van de verlenging daarvan, aan Onze minister mede of de opleiding naar het oordeel van de universiteitsraad in hoofdstuk III behoort te worden opgenomen dan wel zal moeten worden opgeheven. Op een mededeling tot opneming in dit besluit is artikel 19 niet van toepassing.

Artikel 23. Verlenging termijn van goedkeuring

1. In het geval, bedoeld in artikel 13, derde lid, tweede volzin, van de wet, kan door de universiteitsraad onder opgave van redenen, aan Onze minister om verlenging van de termijn worden verzocht.

2. Artikel 5 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 24. Opheffing experimentele opleiding

Op een opleiding, als bedoeld in deze paragraaf, is artikel 8 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat nog gedurende twee jaar gelegenheid wordt geboden tot het afleggen van examens.

§ 3. In deeltijdse vorm verzorgde opleidingen

Artikel 25. Deeltijdopleidingen, verzoek om goedkeuring voor termijn, verlenging termijn

1. Een verzoek om verlening van de goedkeuring, bedoeld in artikel 18, vijfde lid, tweede volzin, juncto artikel 17, tweede lid, van de wet, betreffende een opleiding als bedoeld in artikel 12, tweede lid, van de wet, kan uitsluitend worden gedaan, indien ten aanzien van de opleiding in hoofdstuk III is bepaald, dat zij in deeltijdse vorm kan dan wel zal worden verzorgd.

2. Op een verzoek, als bedoeld in het eerste lid, zijn de artikelen 14 tot en met 17 van overeenkomstige toepassing.

Afdeling IV. Enkele bepalingen betreffende het onderwijs

§ 1. De indeling van het studiejaar

Artikel 26. Regeling indeling studiejaar

De universiteitsraad regelt de indeling van het studiejaar.

§ 2. Praktische oefeningen

Artikel 27. Praktische oefeningen

1. In het onderwijsprogramma van de propedeutische en de doctorale fase van de studierichtingen alsmede in dat van de opleidingen der tweede fase worden, voor zoveel nodig, regelen gegeven met betrekking tot de inrichting van praktische oefeningen, daaronder begrepen die, bedoeld in artikel 33, eerste lid.

2. Onder praktische oefeningen, als bedoeld in het eerste lid, worden begrepen:

- a. het maken van scripties;
- b. het maken van werkstukken of proefontwerpen;
- c. het uitvoeren van onderzoekopdrachten;
- d. het deelnemen aan veldwerk en excursies;
- e. het doorlopen van stages;
- f. het deelnemen aan andere noodzakelijk geachte onderwijsleeractiviteiten, gericht op het bereiken van de beoogde vaardigheden.

3. Het deelnemen aan praktische oefeningen kan binnen of buiten de universiteit geschieden.

§ 3. Studielast en studievoortgang

Artikel 28. Raming studielast

1. De studielast van de onderdelen van het onderwijsprogramma wordt uitgedrukt in studiepunten, waarbij een studiepunt gelijk is aan veertig uren studie voor een met betrekking tot zijn geschiktheid in alle opzichten als gemiddeld aan te merken student.

2. De studielast van een onderdeel wordt berekend in gehele punten.
3. De raming van de studielast geschiedt door de faculteitsraad bij de vaststelling van het onderwijsprogramma.

Artikel 29. Studielast studierichting, opleiding

1. De studielast van een studierichting bedraagt honderdachtenzestig studiepunten.

2. De studielast van een opleiding der tweede fase bedraagt per cursusjaar tweeënveertig punten.

Ten aanzien van een gedeelte van een cursusjaar wordt een dienovereenkomstige hoeveelheid punten als uitgangspunt genomen.

Artikel 30. Registratie studievoortgang, beoordeling raming studielast

1. De registratie van de studievoortgang vindt plaats in studiepunten die corresponderen met de in artikel 28 bedoelde studielast zoals die voor de onderscheiden onderdelen van het onderwijsprogramma is vastgesteld.

2. Ten behoeve van de bewaking en, zo nodig, bijstelling van de studielast vindt bij de in artikel 76, derde lid, van de wet bedoelde beoordeling tevens een beoordeling en weging plaats van het tijdsbeslag, dat uit het onderwijsprogramma voor de student, bedoeld in artikel 29, voortvloeit.

Afdeling V. De examens

§ 1. De inrichting van de examens

Artikel 31. Inhoud nadere regeling inzake inhoud examens

1. Met inachtneming van het bepaalde omtrent de vakgebieden in hoofdstuk II of hoofdstuk III worden in de nadere regeling van elk examen genoemd:

- a. de verplichte examenonderdelen;
- b. de examenonderdelen waaruit een in de nadere regeling te bepalen aantal door de examinandus dient te worden gekozen;
- c. het aantal examenonderdelen dat, onder goedkeuring van de desbetreffende examencommissie, door de examinandus kan of moet worden gekozen, welke examenonderdelen betrekking hebben op vakken van een universiteit of een instelling voor hoger beroepsonderwijs met dien verstande, dat ten minste een examenonderdeel door de examinandus wordt gekozen.

2. Voor zover met het oog op de toegang tot het doctoraal examen van een studierichting het propedeutisch examen van een of meer andere studierichtingen mede wordt aangemerkt als het propedeutisch examen van de desbetreffende studierichting, kan in de nadere regeling worden bepaald dat de in het eerste lid onder b toegekende vrijheid van keuze, afhankelijk van het afgelegde propedeutisch examen, wordt beperkt.

3. Ingeval in hoofdstuk II of III met betrekking tot een propedeutisch examen, onderscheidenlijk een examen, als genoemd of bedoeld in artikel 12 van de wet, een zodanige regeling is vastgesteld dat de in het eerste lid vermelde indeling niet geheel kan worden gevolgd, geschiedt de toepassing van dat lid voor zoveel dat mogelijk is.

4. De nadere regeling kan bepalen dat van degene die toegang heeft tot het doctoraal examen van een studierichting op grond van een met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen van dezelfde studierichting aan een andere universiteit, de in het eerste lid, onder b, bedoelde toegekende vrijheid van keuze wordt beperkt in deze zin dat tot dat doctoraal examen behoren die vakken die, naar het oordeel van de desbetreffende examencommissie, in het afgelegde propedeutisch examen niet of niet in gelijke mate begrepen zijn geweest.

Artikel 32. Overige voorschriften nadere regeling

1. In de nadere regeling worden regelen gegeven betreffende:
 - a. waar nodig de volgorde waarin alsmede de tijdvakken waarbinnen de gelegenheid wordt gegeven tot het afleggen van de in artikel 31, eerste lid, bedoelde examenonderdelen.
 - b. waar nodig de geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde examenonderdelen, alsmede de bevoegdheid van de desbetreffende examencommissie om die geldigheidsduur te verlengen.
2. In de nadere regeling wordt ten aanzien van elk der in artikel 31, eerste lid, bedoelde examenonderdelen bepaald, of zij mondeling of schriftelijk dan wel op een andere wijze kunnen worden afgelegd, alsmede het aantal malen per studiejaar dat zij kunnen worden afgelegd. In bijzondere gevallen kan de desbetreffende examencommissie toestaan, dat wordt afgeweken van het bepaalde krachtens de voorgaande volzin.
3. Met betrekking tot het in het eerste lid onder a gestelde kan in de nadere regeling tevens worden bepaald dat het met goed gevolg afgelegd hebben van een of meer examenonderdelen voorwaarde is voor de toelating tot het afleggen van een of meer andere examenonderdelen.

Artikel 33. Verplichte praktische oefeningen

1. In de nadere regeling kan het deelnemen aan daarbij met name vermelde praktische oefeningen verplicht worden gesteld met het oog op de toelating tot het afleggen van het desbetreffende onderdeel van het examen.
2. Van de verplichting tot het deelnemen aan praktische oefeningen kan door de desbetreffende examencommissie vrijstelling worden verleend. Deze vrijstelling kan onder meer worden verleend op grond van gewetensbezwaren. In dat geval kan de desbetreffende examencommissie bepalen dat de praktische oefening op een andere, door haar te bepalen wijze wordt verricht.

Artikel 34. Inzage examenwerk

1. In de nadere regeling wordt bepaald gedurende welke termijn degene, die een schriftelijk examen of examenonderdeel heeft afgelegd, op zijn verzoek inzage verkrijgt in zijn beoordeelde werk.
2. In de nadere regeling wordt bepaald gedurende welke termijn en op welke wijze belangstellenden kunnen kennisnemen van vragen en opdrachten, gesteld, onderscheidenlijk gegeven in het kader van een schriftelijk afgenomen examen of examenonderdeel, alsmede zo mogelijk van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.

§ 2. De aanwijzing van andere deskundigen als lid van de examencommissie

Artikel 35. Andere deskundigen als lid van de examencommissie

1. Voor zover dit voor het afnemen van een examen of examenonderdeel is vereist, kan de desbetreffende vaste commissie voor de examens op de voordracht van een examencommissie als lid van die examencommissie aanwijzen:
 - a. leden van de wetenschappelijke staf van de universiteit dan wel van een andere universiteit, die niet reeds krachtens wettelijke regeling als lid in de desbetreffende examencommissie zitting hebben;
 - b. met toestemming van het college van bestuur: deskundigen van buiten een universiteit.

Artikel 36. Afnemen van examens, beoordeling

1. Elk examen omvat het door de examencommissie te verrichten onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de examinandus alsmede de beoordeling van de resultaten van dat onderzoek.

2. In elk van de in artikel 31, eerste lid, bedoelde onderdelen van het examen wordt het onderzoek verricht en wordt het resultaat daarvan beoordeeld door de desbetreffende examencommissie voor zover zij daartoe niet uit haar midden een of meer examinatoren heeft aangewezen.

3. Ingeval in hetzelfde examenonderdeel al dan niet te zelfder tijd door meer dan een examiner het onderzoek wordt verricht en het resultaat daarvan wordt beoordeeld, ziet de desbetreffende examencommissie erop toe, dat die examinatoren beoordelen aan de hand van dezelfde normen, en wijst zij zo nodig een voor het examineren eerst verantwoordelijke examiner aan.

4. De vaststelling of is voldaan aan de voorwaarden met het oog op de toelating tot het afleggen van het examen dan wel van een of meer onderdelen daarvan, geschiedt door de desbetreffende examencommissie of examiner.

Artikel 37. Mondelinge examens, taal

1. Mondeling wordt niet meer dan één persoon tegelijk geëxamineerd, tenzij de desbetreffende vaste commissie voor de examens anders heeft bepaald.

2. Het mondeling afnemen van examens of van examenonderdelen is openbaar, tenzij de desbetreffende examencommissie of examiner in bijzondere gevallen anders heeft bepaald dan wel de examinandus daartegen bezwaar heeft gemaakt.

3. De examens en onderdelen daarvan worden afgenomen in het Nederlands of, voor zover de desbetreffende examencommissie of examiner en de examinandus hiermee instemmen, in een andere taal. De instemming van de examinandus is niet vereist voor examens en onderdelen daarvan die een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de examinandus met betrekking tot de desbetreffende taal omvatten.

Artikel 38. Verklaring uitslag examenonderdeel

1. Ingeval een examenonderdeel is afgenomen, wordt door de desbetreffende examencommissie of examiner een daarop betrekking hebbende verklaring uitgereikt, waaruit de uitslag blijkt. De verklaring wordt ondertekend door ten minste twee door de examencommissie aan te wijzen leden, onderscheidenlijk door de examiner. De verklaring wordt binnen dertig dagen nadat het examenonderdeel is afgenomen uitgereikt. Het college van bestuur kan toestaan dat van deze termijn wordt afgeweken.

2. Bij de uitreiking van de verklaring wordt mededeling gedaan van de ingevolge artikel 122 van de wet openstaande beroepsmogelijkheid en de daarbij in acht te nemen beroepstermijn.

Artikel 39. Vaststelling uitslag examen

1. Nadat alle onderdelen van het examen zijn afgenomen, wordt de uitslag van het examen vastgesteld door de desbetreffende examencommissie.

2. Omtrent de wijze waarop de in het voorgaande lid bedoelde beslissing wordt genomen, kan de desbetreffende vaste commissie voor de examens regelen geven. In die regelen kan worden bepaald, dat de beslissing

wordt genomen met een gekwalificeerde meerderheid. Voor zover in die regelen niet anders is bepaald, beslist de examencommissie bij gewone meerderheid van stemmen. Ingeval de vereiste meerderheid niet is behaald, is de geëxamineerde afgewezen.

3. Artikel 38, eerste lid, eerste en tweede volzin, en tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 40. Cum laude

Ingeval de geëxamineerde tijdens het afleggen van het examen blijkt heeft gegeven van uitzonderlijke bekwaamheid, kan dit op het in artikel 16 van de wet bedoelde getuigschrift worden vermeld met de woorden «cum laude» dan wel «met lof». In de in artikel 39, tweede lid, bedoelde regelen wordt bepaald op welke wijze het daartoe strekkende besluit door de examencommissie wordt genomen.

§ 4. *Het aanvullend examen*

Artikel 41. Aanvullend examen

1. Degene, die een doctoraal examen met goed gevolg heeft afgelegd, wordt op zijn verzoek onder goedkeuring van de desbetreffende examencommissie later alsnog bij wijze van aanvullend examen in een of meer andere, door hem te kiezen examenonderdelen geëxamineerd.

2. Ten bewijze dat het aanvullend examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de desbetreffende examencommissie een afzonderlijk getuigschrift uitgereikt.

3. De voorgaande paragrafen van deze afdeling zijn voor zoveel mogelijk van toepassing.

Afdeling VI. De toegang tot het afleggen van examens van de eerste fase

§ 1. Voorwaarden betreffende het afleggen van examens, te stellen aan de bezitters van een getuigschrift van met goed gevolg afgelegd eindexamen of staatsexamen voorbereidend wetenschappelijk onderwijs

Artikel 42. Vooropleidingseisen toegang propedeutisch examen bepaalde studierichtingen

1. De bezitter van een getuigschrift van met goed gevolg afgelegd eindexamen of staatsexamen voorbereidend wetenschappelijk onderwijs kan het propedeutisch examen dan wel een of meer onderdelen daarvan van een der in de artikelen 43 tot en met 45 genoemde studierichtingen slechts afleggen, indien de achter de studierichting vermelde vakken deel hebben uitgemaakt van het door hem afgelegde eindexamen of staatsexamen. Indien een of meer van die vakken geen deel hebben uitgemaakt van dat examen, is hij, alvorens tot het afleggen van het desbetreffende propedeutisch examen dan wel van een of meer onderdelen daarvan te kunnen worden toegelaten, verplicht ten genoegen van de desbetreffende examencommissie aan te tonen, dat hij voldoende kennis in dat vak of die vakken bezit. De daarbij te stellen eisen worden door de betrokken faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie en de desbetreffende commissie voor de examens gehoord, vastgesteld.

2. Het eerste lid is voor zoveel nodig van overeenkomstige toepassing op het afleggen van het propedeutisch examen dan wel van een of meer onderdelen daarvan van een experimentele studierichting, als bedoeld in paragraaf 2 van afdeling II van dit hoofdstuk, met dien verstande dat in

dat geval de raad van de faculteit, waarbinnen de studierichting wordt ingesteld, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie en de desbetreffende commissie voor de examens gehoord, met inachtneming van de artikelen 43 tot en met 45 een vak of ten hoogste twee vakken aanwijst.

Artikel 43. Aanwijzing per studierichting van verplichte vakken VWO

Voor het afleggen van het propedeutisch examen van de volgende studierichtingen van de universiteiten zijn de vakken, bedoeld in artikel 41, eerste lid:

- a. de studierichting der godgeleerdheid: de Latijnse taal- en letterkunde en de Griekse taal- en letterkunde;
- b. de studierichtingen der geneeskunde en tandheekunde: natuurkunde en scheikunde;
- c. de studierichting der wiskunde (doctorandus), die der technische mechanica, die der sterrenkunde, die der natuurkunde, die der technische natuurkunde, die der informatica (doctorandus), die der scheikunde, die der technische scheikunde, die der farmacochemie, die der geologie en die der geofysica: wiskunde B en natuurkunde;
- d. de studierichting der biologie en die der farmacie: natuurkunde en scheikunde;
- e. de studierichting der Griekse en Latijnse taal en cultuur: de Latijnse taal- en letterkunde en de Griekse taal- en letterkunde;
- f. de studierichting der economie, die der fiscale economie, die der actuariële wetenschappen en die der econometrie: wiskunde A of wiskunde B;
- g. de studierichting der onderwijskunde, die der sociologie, die der politicologie, die der culturele antropologie en der sociologie der niet-westerse samenlevingen, die der communicatiewetenschap, die der bestuurskunde, die der psychologie en die der pedagogische wetenschappen: wiskunde A of wiskunde B;
- h. de studierichting der diergeneeskunde: natuurkunde en scheikunde;
- i. de studierichting der fysische geografie: wiskunde A of wiskunde B en natuurkunde;
- j. de studierichting der sociale geografie: wiskunde A of wiskunde B;
- k. de studierichting der planologie: wiskunde A of wiskunde B;
- l. de studierichting der lichamelijke opvoeding: natuurkunde en scheikunde;
- m. de studierichting der bedrijfskunde (doctorandus): wiskunde A of wiskunde B.

Artikel 44. Verplichte vakken VWO voor studierichtingen technische universiteit

Voor het afleggen van het propedeutisch examen van de studierichtingen van een technische universiteit zijn de vakken, bedoeld in artikel 41, eerste lid: wiskunde B en natuurkunde of, waar het de studierichting der bestuurskunde betreft: wiskunde A of wiskunde B.

Artikel 45. Verplichte vakken VWO voor studierichtingen landbouwuniversiteit

Voor het afleggen van het propedeutisch examen van de volgende studierichtingen van de landbouwuniversiteit zijn de vakken, bedoeld in artikel 41, eerste lid:

- a. de studierichting der agrarische economie, die der rurale sociologie en die der huishoudwetenschappen: wiskunde A of wiskunde B;
- b. de overige studierichtingen van de landbouwuniversiteit: natuurkunde en scheikunde.

Afdeling VII. Gehele of gedeeltelijke vrijstelling van het afleggen van examens

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 46. Betekenis vrijstelling

In dit besluit wordt onder het met goed gevolg afgelegd hebben van een examen, voor zover het de toegang tot een daarop volgend examen betreft, mede verstaan het bij of krachtens de wet vrijgesteld zijn van het afleggen van eerstbedoeld examen, onverminderd het voor het overige bepaalde met betrekking tot de toegang tot het afleggen van examens van de tweede fase.

Artikel 47. Vrijstelling op grond van buiten-universitaire kennis of ervaring

Onverminderd het in deze afdeling bepaalde betreffende de verlening van vrijstellingen op grond van reeds eerder geheel of gedeeltelijk in Nederland of daarbuiten met goed gevolg afgelegde examens van wetenschappelijk onderwijs alsmede onverminderd de artikelen 33, tweede lid, en 71, kan de desbetreffende examencommissie op een daartoe strekkend verzoek van een examinandus met betrekking tot een door hem af te leggen examen een of meer gehele of gedeeltelijke vrijstellingen van het afleggen van examenonderdelen verlenen op grond van door hem tijdens een opleiding buiten een universiteit opgedane kennis of ervaring dan wel van door hem in ander verband reeds verrichte werkzaamheden. Deze vrijstelling kan, wat het afleggen van examenonderdelen, als bedoeld in artikel 31, eerste lid onder c, betreft, ook worden verleend, ingeval de vorenbedoelde kennis, ervaring of werkzaamheden zijn opgedaan, onderscheidenlijk zijn verricht met betrekking tot een vak dat niet behoort tot de vakken van een universiteit.

§ 2. Vrijstellingen op grond van eerder behaalde examenresultaten aan een universiteit

Artikel 48. Vrijstelling op grond van doctoraal examen

De bezitter van een getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd doctoraal examen of een daaraan gelijk of gelijkwaardig examen van de Open Universiteit is vrijgesteld van het afleggen van de propedeutische examens van de overige studierichtingen van de faculteit die een met de gevolgde studie overeenkomende studierichting verzorgt. In bijzondere gevallen kan de examencommissie, met inachtneming van het terzake in de nadere regeling bepaalde, vrijstelling op grond van het doctoraal examen van enige andere studierichting dan wel een daaraan gelijk of gelijkwaardig examen van de Open Universiteit verlenen.

Artikel 49. Vrijstelling op grond van examens eerste fase

1. Het met goed gevolg afgelegd hebben van een der bij of krachtens dit besluit geregelde examens van de eerste fase geeft, ingeval in een andere studierichting examen wordt afgelegd, vrijstelling van het afleggen van die onderdelen van het examen, waarin naar het oordeel van de desbetreffende examencommissie bij een eerder afgelegd examen reeds in gelijke mate als of in een hogere mate dan voor het nieuw af te leggen examen wordt gevorderd, bewijs van bekwaamheid is geleverd. De vrijstelling kan ook worden verleend in het geval, waarin de oorspronkelijk voor het desbetreffende onderdeel vastgestelde geldigheidsduur reeds is verstreken.

2. Ingeval het uitsluitend een eerder met goed gevolg afgelegd onderdeel van een examen in een andere studierichting betreft, is het bepaalde in het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

3. De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing op de examens van studierichtingen, die zijn ingesteld ingevolge artikel 13 van de wet.

Artikel 50. Vrijstelling op grond van examens tweede fase

Op het afleggen van een tweede of volgend examen van de tweede fase is met betrekking tot eerder binnen die fase met goed gevolg afgelegde examens of onderdelen daarvan artikel 49, eerste en tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 51. Aanvullend bewijs van bekwaamheid eerste fase

Degene, die onderdelen van het doctoraal examen met goed gevolg heeft afgelegd en die aan een andere universiteit in dezelfde studierichting de nog overgebleven onderdelen van het doctoraal examen wenst af te leggen, dient daarbij, indien de desbetreffende examencommissie dit noodzakelijk acht, alsnog bewijs van bekwaamheid te leveren in die examenonderdelen, die in het door hem reeds afgelegde gedeelte van het examen niet of niet in gelijke mate zijn begrepen geweest.

Artikel 52. Aanvullend bewijs van bekwaamheid tweede fase

Artikel 51 is van overeenkomstige toepassing, indien een gedeelte van een examen van de tweede fase is afgelegd en een daarop volgend gedeelte aan een andere universiteit wordt afgelegd.

Afdeling VIII. De toelating tot en de inrichting van de opleidingen van de tweede fase

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 53. Algemene bepaling

Voor zover niet anders dan wel nader is bepaald, geldt het in deze afdeling bepaalde ten aanzien van alle opleidingen van de tweede fase, bedoeld in de artikelen 12, tweede en vierde lid, 13 en 18, eerste lid, van de wet.

Artikel 54. Vaststelling toelatingsregeling

1. Met inachtneming van het bij dit besluit bepaalde, stelt de faculteitsraad voor elke opleiding welke de faculteit omvat, met betrekking tot de toelating tot die opleiding een regeling vast.

2. Indien de verzorging van de opleiding geschiedt in samenwerking met een of meer andere faculteiten, wordt, alvorens tot de vaststelling of wijziging van de toelatingsregeling wordt overgegaan, door de faculteitsraad overleg gepleegd met de raden van die andere faculteiten. De uitkomsten van dit overleg worden door het faculteitsbestuur openbaar gemaakt.

§ 2. De commissie van toelating

Artikel 55. Samenstelling commissie van toelating

1. De faculteitsraad stelt per opleiding een commissie van toelating in. Behoudens voor zover het tweede lid onder c toepassing vindt, kunnen als leden en plaatsvervangende leden uitsluitend worden aangewezen leden van de wetenschappelijke staf.

2. De commissie van toelating bestaat uit:

a. vier leden uit degenen, die met de verzorging van het onderwijs van de opleiding zijn belast met dien verstande dat, indien de verzorging van de opleiding geschiedt in samenwerking met één of meer andere faculteiten, de verdeling van de vier plaatsen over de samenwerkende faculteiten zoveel mogelijk evenredig dient te zijn met de omvang van de bijdrage aan de verzorging van de opleiding door die faculteit;

b. van de faculteiten van de eigen of van een andere universiteit, die één of meer studierichtingen omvat, waarvan het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal examen toegang geeft tot de opleiding, ten hoogste drie leden, na overleg door de raden van die faculteiten gezamenlijk voor te dragen, met dien verstande dat ten hoogste één van die leden afkomstig kan zijn uit een onder a bedoelde faculteit;

c. zo mogelijk als leden een student alsmede een deskundige van buiten een universiteit dan wel een van beiden.

3. Indien de faculteitsraad, bedoeld in het eerste lid, met het oog op een juiste beoordeling van het verzoek tot toelating zulks noodzakelijk acht, is hij bevoegd een of twee deskundigen als leden aan die commissie toe te voegen.

4. Voor elk lid wordt een plaatsvervangend lid aangewezen. De leden en plaatsvervangende leden worden voor twee jaren of, voor zover het studenten betreft, voor een jaar aangewezen. Zij kunnen opnieuw worden aangewezen.

Artikel 56. Taak commissie van toelating

De commissie van toelating heeft tot taak door toepassing van het daaromtrent bepaalde in artikel 29, eerste lid, van de wet en met inachtneming van het krachtens het tweede lid van dat artikel vastgestelde of nader vastgestelde aantal toegangsplaatsen, te beoordelen wie van degenen, die hebben verzocht tot de desbetreffende opleiding te worden toegelaten, worden toegelaten.

Artikel 57. Beoordeling verzoek om toelating

1. Indien aan de toegang tot de opleiding bij of krachtens dit besluit met het oog op de ontvankelijkheid van het verzoek tot toelating voorwaarden betreffende de samenstelling van het doctoraal examen dan wel betreffende een of meer onderdelen daarvan zijn gesteld, onderzoekt de commissie van toelating, alvorens tot de beoordeling over te gaan, of aan die voorwaarden is voldaan. Blijkt zulks niet het geval te zijn, dan wordt degene, die heeft verzocht tot de desbetreffende opleiding te worden toegelaten, onverwijld medegedeeld dat om deze reden geen beoordeling zal plaatsvinden.

2. In het geval, waarin een met goed gevolg afgelegd doctoraal examen niet voldoet aan de in het voorgaande lid bedoelde voorwaarden, kan niettemin een verzoek tot toelating worden gedaan, indien de verzoeker tevens in het bezit is van het getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd aanvullend examen, als bedoeld in artikel 41, mits van dat aanvullend examen de in het voorgaande lid bedoelde onderdelen deel hebben uitgemaakt.

3. Indien de toelating wordt verzocht op grond van het bezit van een niet aan een Nederlandse universiteit behaald getuigschrift, waaraan krachtens artikel 20, tweede lid, van de wet geheel vrijstelling is verleend van het afleggen van het dienovereenkomstig doctoraal examen aan een Nederlandse universiteit, beslist de commissie van toelating of degene, die heeft verzocht tot de desbetreffende opleiding te worden toegelaten, nog aan door haar te stellen voorwaarden dient te voldoen alvorens tot de beoordeling kan worden overgegaan.

Artikel 58. Horen verzoeker

1. De commissie van toelating stelt degene, die heeft verzocht tot de desbetreffende opleiding te worden toegelaten, in de gelegenheid schriftelijk of mondeling argumenten naar voren te brengen, die van rechtstreeks belang zijn met betrekking tot het voldoen aan de eisen, die aan het volgen van de opleiding worden gesteld.

2. In de toelatingsregeling wordt het bepaalde in artikel 29, eerste lid, van de wet alsmede het voorgaande lid nader uitgewerkt.

Artikel 59. Inlichtingen door examencommissie, verklaring bewijs van bekwaamheid hbo-abituriënt

1. De desbetreffende examencommissie verstrekt de commissie van toelating met betrekking tot de gegevens, vermeld in de derde volzin van artikel 29, eerste lid, van de wet, en, met instemming van de betrokkene, met betrekking tot de gegevens, bedoeld in de vierde volzin van dat lid, de inlichtingen, die de commissie van toelating ten behoeve van de beoordeling noodzakelijk acht.

2. Ten bewijze dat aan het in artikel 29, eerste lid, vijfde volzin, van de wet bedoelde onderzoek met goed gevolg is voldaan, wordt door de desbetreffende commissie een daarop betrekking hebbende verklaring uitgereikt. De verklaring wordt ondertekend door ten minste twee door de commissie aan te wijzen leden.

Artikel 60. Vaststelling en toezending uitslag beoordeling

1. Omtrent de wijze, waarop de beslissing over de uitslag van de beoordeling wordt genomen, kan de toelatingsregeling regelen geven. In die regelen kan worden bepaald, dat de beslissing wordt genomen met een gekwalificeerde meerderheid. Voor zover in die regelen niet anders is bepaald, beslist de commissie van toelating bij gewone meerderheid van stemmen. Ingeval de vereiste meerderheid niet is behaald, is degene, die heeft verzocht tot de desbetreffende opleiding te worden toegelaten, afgewezen.

2. De uitslag van de beoordeling wordt aan degene, die heeft verzocht tot de desbetreffende opleiding te worden toegelaten, onverwijld schriftelijk door de commissie van toelating medegedeeld.

3. Indien de toelating niet is verleend, deelt de commissie van toelating aan de betrokkene de redenen daarvan mede.

4. Indien de toelating is verleend, geldt zij voor de eerstvolgende cursus van de desbetreffende opleiding.

5. Bij de mededeling van de uitslag van de beoordeling wordt mededeling gedaan van de ingevolge artikel 122 van de wet openstaande beroepsmogelijkheid en de daarbij in acht te nemen beroepstermijn.

§ 3. Bijzondere bepalingen betreffende de opleiding tot leraar

Artikel 61. Algemene bepaling

Deze paragraaf is uitsluitend van toepassing op de opleidingen, bedoeld in artikel 12, vierde lid, van de wet.

Artikel 62. Doeleinden lerarenopleiding

Met de opleiding wordt beoogd een zodanige verwerving van kennis, inzicht en vaardigheden met betrekking tot de algemene onderwijskunde en de vakgerichte didactiek, dat het leraarsberoep op verantwoorde wijze en in volle omvang kan worden uitgeoefend. De opleiding omvat met het oog hierop onderdelen gericht op de vervulling van onderwijstaken, begeleidingstaken, ontwikkelingstaken en organisatietaken.

Artikel 63. De commissie van toelating

1. De commissie van toelating bestaat per opleiding uit:
 - a. drie leden uit de wetenschappelijke staf van de desbetreffende universiteit, die met de verzorging van het onderwijs van de opleiding zijn belast;
 - b. als lid een deskundige van de ten behoeve van de opleiding met de desbetreffende universiteit samenwerkende instelling voor hoger beroepsonderwijs voor de opleiding van leraren met dien verstande dat, indien meer dan een van deze instellingen bij de samenwerking is betrokken, er na onderling overleg door die instellingen gezamenlijk een deskundige als lid wordt voorgedragen;
 - c. als lid een deskundige van de ten behoeve van de opleiding met de desbetreffende universiteit samenwerkende school voor voortgezet onderwijs, met dien verstande dat indien meer dan een van die scholen bij de samenwerking is betrokken, er na onderling overleg door die scholen gezamenlijk een deskundige als lid wordt voorgedragen;
 - d. zo mogelijk een student als lid.
2. Voor elk lid wordt een plaatsvervangend lid aangewezen. De leden en plaatsvervangende leden worden voor twee jaren of, voor zover het studenten betreft, voor een jaar aangewezen. Zij kunnen opnieuw worden aangewezen.

Artikel 64. Taakuitoefening commissie van toelating

Bij de uitoefening van haar in artikel 56 opgedragen taak neemt de commissie van toelating de door de universiteiten onderling overeengekomen dan wel de door Onze minister vastgestelde capaciteitsverdeling in acht.

Artikel 65. Voorwaarden verzoek om toelating

1. Een verzoek tot toelating is uitsluitend ontvankelijk, indien is voldaan aan de in de volgende leden gestelde voorwaarden.
2. In het verzoek wordt het vak vermeld, waarop de lerarenopleiding is gericht.
3. Van het door de verzoeker met goed gevolg afgelegd doctoraal examen dienen deel te hebben uitgemaakt onderdelen van de algemene onderwijskunde en van de vakgerichte didaktiek, die in praktisch en theoretisch opzicht een oriëntatie bieden op het vervullen van taken in of ten dienste van het onderwijs. Het op deze onderdelen betrekking hebbende gedeelte van het onderwijsprogramma van de doctorale fase omvat een cursusduur van twee maanden.
4. Indien het doctoraal examen niet is afgelegd in een studierichting gericht op het vakgebied waarop het vak waar de lerarenopleiding zich op richt betrekking heeft, dienen met inachtneming van de in de toelatingsregeling te stellen regelen, naar het oordeel van de commissie van toelating voldoende onderdelen op het desbetreffende vakgebied deel te hebben uitgemaakt van het doctoraal examen.

Artikel 66. Beoordeling verzoek om toelating

Indien het aantal door de commissie geschikt bevonden kandidaten groter is dan het aantal beschikbare plaatsen, laat de commissie de naar haar oordeel meest geschikte kandidaten toe.

Artikel 67. Inhoud examen

Het examen omvat die onderdelen van de algemene onderwijskunde en van de vakgerichte didaktiek, die in praktisch en theoretisch opzicht voorzien in een opleiding tot leraar alsmede de beoordeling, of op voldoende wijze is voldaan aan de in artikel 68 omschreven vereisten.

Artikel 68. Verplicht schoolpracticum

1. Alvorens het examen te kunnen afleggen, dient de examinandus het schoolpracticum te hebben voltooid.

2. Het schoolpracticum omvat het observeren van en het geven van in totaal ten minste tweehonderdvijftig lesuren waarin het vak wordt onderwezen waarop de opleiding is gericht, van welke lesuren ten minste honderdtwintig door de examinandus worden gegeven, alsmede de voor- en nabespreking van zowel de geobserveerde als de gegeven lesuren. Het observeren en het geven van lesuren geschieden aan een of meer ten behoeve van de opleiding met de desbetreffende universiteit samenwerkende school of scholen voor voortgezet onderwijs.

3. Ten bewijze dat aan de in de voorgaande leden genoemde vereisten is voldaan, ontvangt de examinandus een verklaring, ondertekend door degenen, die met de verzorging van het schoolpracticum zijn belast, en mede-ondertekend door de rector onderscheidenlijk de directeur van de desbetreffende school.

Artikel 69. Practicum in verwant vak, instituutpracticum

Indien voor een vak het aantal schoolpracticumplaatsen, bedoeld in het Schoolpracticumbesluit voortgezet onderwijs (Stb. 1985, 563) onvoldoende is, kan, in afwijking van artikel 68, aan het vereiste ten aanzien van het volgen van een schoolpracticum voldaan worden door deelname aan een schoolpracticum in een verwant vak dan wel deelname aan een door de universiteit verzorgd practicum. De in het derde lid van artikel 68 bedoelde verklaring wordt ingeval een door de universiteit verzorgd practicum is gevolgd, ondertekend door degenen die met de verzorging van dat practicum zijn belast. Of en in welke mate voor welke vakken toepassing is gegeven aan het bepaalde in de eerste volzin wordt jaarlijks, met redenen omkleed, aan de inspectie bekendgemaakt door de universiteit.

Artikel 70. Samenstelling examencommissie

Van elke in de overeenkomst van samenwerking ten behoeve van de opleiding, bedoeld in artikel 177a van de wet deelnemende instelling voor hoger beroepsonderwijs en van elke ten behoeve van de opleiding met de desbetreffende universiteit samenwerkende school voor voortgezet onderwijs wordt een persoon die met de verzorging van de opleiding onderscheidenlijk van het schoolpracticum is belast, voor zover deze bij het afnemen van het desbetreffende examen is betrokken, in de hoedanigheid van deskundige als lid van de desbetreffende examencommissie aangewezen.

Artikel 71. Vrijstelling

Indien de examinandus ten genoegen van de examencommissie aantoont dat hij reeds op een andere wijze binnen of buiten een universiteit voldoende kennis, inzicht en vaardigheden heeft verkregen, kan de desbetreffende examencommissie hem gehele of gedeeltelijke vrijstelling van een of meer onderdelen van het examen verlenen.

Afdeling IX. Hoedanigheden en titels

§ 1. Vereisten ter verkrijging van hoedanigheden

Artikel 72. Meester in de rechten

De hoedanigheid van meester in de rechten wordt verkregen door het met goed gevolg afleggen van het doctoraal examen, hetzij in de studierichting Nederlands recht, hetzij in de notariële studierichting, hetzij in de fiscaal-juridische studierichting, hetzij in de studierichting Antilliaans recht.

Artikel 73. Psycholoog

De hoedanigheid van psycholoog wordt verkregen door het met goed gevolg afleggen van het doctoraal examen in de studierichting der psychologie.

Artikel 74. Arts

De hoedanigheid van arts wordt verkregen door het met goed gevolg afleggen van het artsexamen.

Artikel 75. Tandarts

De hoedanigheid van tandarts wordt verkregen door het met goed gevolg afleggen van het tandartsexamen.

Artikel 76. Dierenarts

De hoedanigheid van dierenarts wordt verkregen door het met goed gevolg afleggen van het dierenartsexamen.

Artikel 77. Apotheker

De hoedanigheid van apotheker wordt verkregen door het met goed gevolg afleggen van het apothekersexamen.

§ 2. Vereisten ter verkrijging, in bepaalde gevallen, van het recht op het voeren van de titel ingenieur of de titel doctorandus

Artikel 78. Titel ingenieur

Het met goed gevolg afgelegd doctoraal examen van de studierichtingen der technische mechanica, der technische natuurkunde en der technische scheikunde, vermeld in titel I van hoofdstuk II, geeft recht op het voeren van de titel ingenieur.

Artikel 79. Titel doctorandus

Het met goed gevolg afgelegd doctoraal examen van de studierichting der bestuurskunde, vermeld in titel II van hoofdstuk II, geeft recht op het voeren van de titel doctorandus.

HOOFDSTUK II. DE STUDIERICHTINGEN

TITEL I. DE STUDIERICHTINGEN VAN DE UNIVERSITEITEN

Afdeling I. Godgeleerdheid

Artikel 80

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:
inleiding tot de theologische wetenschappen en tot de wijsbegeerte met Hebreeuwse taal- en letterkunde en met hellenistisch Grieks.

Artikel 81

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:
a. 1. de volgende bijbelse vakken: uitlegging van geschriften van het Oude Testament, overzicht van de Israëlitische letterkunde en van de godsdienst van Israël, uitlegging van geschriften van het Nieuwe Testament en overzicht van de vroegchristelijke letterkunde;

2. het volgende historische vak: geschiedenis van het christendom;
3. de volgende systematische vakken: ethiek en de wijsbegeerte van de godsdienst;
4. de volgende godsdienstwetenschappelijke vakken: geschiedenis van de godsdiensten in het algemeen en vergelijkende godsdienstwetenschap;
5. de volgende sociaal-wetenschappelijke vakken: godsdienstsociologie, godsdienstpsychologie alsmede godsdienstpedagogiek en -didaktiek;
 - b. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de onder a genoemde vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
 - c. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Afdeling II. Rechtsgeleerdheid

§ 1. De studierichting Nederlands recht

Artikel 82

1. Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:
 - a. inleiding tot de rechtswetenschap, staats- en bestuursrecht, strafrecht en privaatrecht;
 - b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, economie, historische ontwikkeling van het recht en een of meer andere in de nadere regeling aan te wijzen vakken.
2. In de nadere regeling kan worden bepaald, dat een of meer van de vakken staats- en bestuursrecht, strafrecht en privaatrecht worden geëxamineerd als onderdeel van het vak inleiding tot de rechtswetenschap.

Artikel 83

- Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:
- a. staats- en bestuursrecht met inbegrip van administratief procesrecht, strafrecht met inbegrip van strafprocesrecht en privaatrecht met inbegrip van burgerlijk procesrecht;
 - b. economie en historische ontwikkeling van het recht, tenzij deze vakken naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;
 - c. een of meer van de volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken: rechtstheorie, algemene rechtsleer, wijsbegeerte van het recht, rechtssociologie en wetenschapsleer;
 - d. een of meer van de volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken: volkenrecht, recht van de internationale organisaties, Europees recht, internationaal privaatrecht en rechtsvergelijking of een, wat de internationale aspecten betreft, met deze vakken vergelijkbaar juridisch vak;
 - e. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
 - f. een of meer van de in deze afdeling vermelde vakken of daarmee verwante vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
 - g. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 2. De notariële studierichting

Artikel 84

Het propedeutisch examen is het propedeutisch examen, vermeld in artikel 82.

Artikel 85

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

a. privaatrecht, met inbegrip van burgerlijk procesrecht, waarbij in het bijzonder grondige kennis van en inzicht in de samenhang worden vereist van de volgende vakken: huwelijksvermogensrecht, erfrecht, rechtspersonen- en vennootschapsrecht en het recht aangaande onroerende goederen met inbegrip van hypothecaire en kadastrale boekhouding;

b. belastingrecht, waarbij worden vereist:

1. kennis van inhoud en structuur van de belastingwetgeving, mede bezien tegen de achtergrond van die gedeelten van het Nederlands recht, waarmede het belastingrecht samenhangt;

2. grondige kennis van het recht betreffende de belastingen wegens nalatenschappen en schenkingen en van die belastingen van rechtsverkeer, die bij de uitoefening van het notarisambt in het bijzonder van belang zijn, met inbegrip van de omzetbelasting;

3. zodanige kennis van de belastingen naar inkomen, vermogen en winst als noodzakelijk is voor de beoordeling van fiscale consequenties van privaatrechtelijke rechtshandelingen;

c. bestuursrecht, internationaal privaatrecht en de wetgeving betreffende het notarisambt met inbegrip van de ethiek van dat ambt;

d. economie, historische ontwikkeling van het recht, beginselen van boekhouden en balanslezen, tenzij deze vakken naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;

e. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;

f. een of meer van de volgende vakken: rechtstheorie, algemene rechtsleer, wijsbegeerte van het recht, rechtssociologie en wetenschapsleer, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

f. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 3. *De fiscaal-juridische studierichting*

Artikel 86

Het propedeutisch examen is het propedeutisch examen vermeld in artikel 82.

Artikel 87

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

a. privaatrecht en beginselen van bestuursrecht;

b. belastingrecht, in het bijzonder het Nederlandse belastingrecht, en beginselen van internationaal belastingrecht;

c. beginselen van bedrijfseconomie en van de leer van de openbare financiën alsmede boekhouden, in het bijzonder de analyse van de jaarstukken;

d. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;

e. een of meer van de volgende vakken: rechtstheorie, algemene rechtsleer, wijsbegeerte van het recht, rechtssociologie, wetenschapsleer, historische ontwikkeling van het recht en rechtsvergelijking, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

f. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 4. De internationaal-juridische studierichting

Artikel 88

Het propedeutisch examen is het propedeutisch examen, vermeld in artikel 82.

Artikel 89

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. staatsrecht, volkenrecht, recht van de internationale organisaties en leer van de internationale betrekkingen;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
- c. twee of meer van de volgende vakken: bestuursrecht, burgerlijk recht, internationaal privaatrecht, rechtsvergelijking, historische ontwikkeling van de staatsinstellingen, geschiedenis van de politieke theorieën, economie en leer van de openbare financiën dan wel een van deze beide vakken, en leer van de internationale economische betrekkingen, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 5. De juridische bestuurswetenschappelijke studierichting

Artikel 90

Het propedeutisch examen is het propedeutisch examen, vermeld in artikel 82.

Artikel 91

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. staats- en bestuursrecht alsmede bestuurskunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
- c. twee of meer van de volgende vakken: historische ontwikkeling van de staatsinstellingen, politicologie met inbegrip van geschiedenis van de politieke theorieën, economie en leer van de openbare financiën dan wel een van deze beide vakken, volkenrecht en recht van de internationale organisaties dan wel een van deze beide vakken, en sociologie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 6. De juridische politiek-wetenschappelijke studierichting

Artikel 92

Het propedeutisch examen is het propedeutisch examen, vermeld in artikel 82.

Artikel 93

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. Nederlands en vergelijkend staatsrecht alsmede politicologie;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
- c. twee of meer van de volgende vakken: historische ontwikkeling van de staatsinstellingen, geschiedenis van de politieke theorieën, leer van de internationale betrekkingen, bestuurskunde, economie en leer van de

openbare financiën dan wel een van deze beide vakken, en sociologie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 7. De Studierichtingen Antilliaans recht en Arubaans recht

Artikel 94

Het propedeutisch examen is het propedeutisch examen, vermeld in artikel 82.

Artikel 95

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

a. Antilliaans, onderscheidenlijk Arubaans staatsrecht, Antilliaans, onderscheidenlijk Arubaans strafrecht en Antilliaans, onderscheidenlijk Arubaans privaatrecht

b. economie en historische ontwikkeling van het recht, tenzij deze vakken naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;

c. een of meer van de volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken: rechtstheorie, algemene rechtsleer, wijsbegeerte van het recht, rechtssociologie en wetenschapsleer;

d. een of meer van de volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken: volkenrecht, recht van de internationale organisaties, rechtsvergelijking of een, wat de internationale aspecten betreft, met deze vakken vergelijkbaar juridisch vak;

e. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;

f. een of meer nader te bestuderen onderdelen van het Antilliaans, onderscheidenlijk Arubaans recht, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

g. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Afdeling III. Geneeskunde

§ 1. De studierichting der geneeskunde

Artikel 96

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

a. inleiding tot de bouw en tot de levensverrichtingen van de mens, het laatste zowel in biologische als in psycho-sociale zin, alsmede de ontwikkeling in deze opzichten van de mens;

b. inleiding tot de stoornissen van de bouw en de levensverrichtingen van de mens;

c. inleiding tot de gezondheidszorg;

d. de daarvoor in aanmerking komende wetenschappelijke grondslagen van de onder a tot en met c genoemde vakken.

Artikel 97

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

a. de bouw en de levensverrichtingen van de mens, het laatste zowel in biologische als in psycho-sociale zin, en de ontwikkeling in deze opzichten van de mens;

b. de afwijkingen of stoornissen van de bouw en de levensverrichtingen van de mens en de herkenning en beïnvloeding daarvan;

- c. de gezondheidszorg met inbegrip van eerstelijnsgezondheidszorg;
- d. de daarvoor in aanmerking komende wetenschappelijke grondslagen van de onder a tot en met c genoemde vakken;
- e. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de geneeskunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- f. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 2. *De studierichting der tandheelkunde*

Artikel 98

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. de beginselen betreffende de bouw, het functioneren en de ontwikkeling van de mens;
- b. de bouw, het functioneren en de ontwikkeling van het kauwstelsel van de mens met inleiding tot het uitoefenen der tandheelkunde;
- c. de daarvoor in aanmerking komende wetenschappelijke grondslagen van de onder a en b genoemde vakken.

Artikel 99

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. de beginselen betreffende de stoornissen in de bouw, het functioneren en de ontwikkeling van de mens en de voorkoming, herkenning en beïnvloeding daarvan, voor zover zulks voor de tandheelkunde van belang is;
- b. de bouw, het functioneren en de ontwikkeling van het kauwstelsel van de mens, voor zover deze onderwerpen niet in hun geheel deel hebben uitgemaakt van het propedeutisch examen;
- c. de stoornissen in de bouw, het functioneren en de ontwikkeling van het kauwstelsel van de mens en de voorkoming, herkenning en beïnvloeding daarvan;
- d. verdere inleiding tot het uitoefenen van de tandheelkunde;
- e. de daarvoor in aanmerking komende wetenschappelijke grondslagen van de onder a tot en met d genoemde vakken;
- f. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de tandheelkunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- g. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Afdeling IV. Wiskunde en natuurwetenschappen

§ 1. *De studierichting der wiskunde (doctorandus)*

Artikel 100

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. wiskunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 101

In bijzondere gevallen kan, onverminderd artikel 31, tweede lid, op verzoek van de examinandus de examencommissie, met inachtneming van het ter zake in de nadere regeling bepaalde, met het oog op de toegang tot het doctoraal examen als het propedeutisch examen mede aanmerken het propedeutisch examen van elk van de volgende studierichtingen: technische mechanica, sterrenkunde, natuurkunde, technische natuurkunde, vermeld in titel I van dit hoofdstuk, informatica (doctorandus),

scheikunde, technische scheikunde, farmacochemie, geologie, geofysica, biologie, vermeld in titel I van dit hoofdstuk, farmacie, economie, fiscale economie, econometrie en actuariële wetenschappen.

Artikel 102

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. wiskunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de wiskunde of van de informatica, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 2. De studierichting der technische mechanica

Artikel 103

1. Het propedeutisch examen is het propedeutisch examen, vermeld in artikel 100.

2. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der wiskunde (ingenieur).

3. In bijzondere gevallen kan, onverminderd artikel 31, tweede lid, op verzoek van de examinandus de examencommissie, met inachtneming van het ter zake in de nadere regeling bepaalde, met het oog op de toegang tot het doctoraal examen als het propedeutisch examen mede aanmerken het propedeutisch examen van enige studierichting van een technische universiteit en dat van elk van de volgende studierichtingen: wiskunde (doctorandus), sterrenkunde, natuurkunde, technische natuurkunde, vermeld in titel I van dit hoofdstuk, informatica (doctorandus), scheikunde, technische scheikunde, farmacochemie, geologie, geofysica, biologie, vermeld in titel I van dit hoofdstuk, en farmacie.

Artikel 104

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. technische mechanica en wiskunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de technische mechanica of van de wiskunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 3. De studierichting der sterrenkunde

Artikel 105

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken: sterrenkunde en natuurkunde met wiskunde.

Artikel 106

Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der natuurkunde.

Artikel 107

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. sterrenkunde;
- b. natuurkunde en wiskunde;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de sterrenkunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 4. De studierichting der natuurkunde

Artikel 108

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. natuurkunde en wiskunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 109

Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen worden, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der sterrenkunde en dat van de studierichting der technische natuurkunde, vermeld in de titels I en II van dit hoofdstuk.

Artikel 110

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. natuurkunde;
- b. wiskunde met, indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de natuurkunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 5. De studierichting der technische natuurkunde

Artikel 111

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. natuurkunde en wiskunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 112

Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen worden, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der natuurkunde en dat van de studierichting der technische natuurkunde, vermeld in de titels I en II van dit hoofdstuk.

Artikel 113

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. technische natuurkunde en natuurkunde;
- b. wiskunde met, indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;

c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de technische natuurkunde en van de natuurkunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 6. De studierichting der informatica (doctorandus)

Artikel 114

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. informatica en wiskunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 115

1. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der informatica (ingenieur).

2. In bijzondere gevallen kan, onverminderd artikel 31, tweede lid, op verzoek van de examinandus de examencommissie, met inachtneming van het ter zake in de nadere regeling bepaalde, met het oog op de toegang tot het doctoraal examen als het propedeutisch examen mede aanmerken het propedeutisch examen van elk van de volgende studierichtingen:

wiskunde (doctorandus), technische mechanica, sterrenkunde, natuurkunde, technische natuurkunde, vermeld in titel I van dit hoofdstuk, scheikunde, technische scheikunde, farmacochemie, geologie, geofysica, biologie, vermeld in titel I van dit hoofdstuk, en farmacie.

Artikel 116

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. informatica met wiskunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de informatica of van de wiskunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 7. De studierichting der scheikunde

Artikel 117

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. scheikunde met wiskunde en met natuurkunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 118

Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen worden, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der technische scheikunde en dat van de studierichting der farmacochemie.

Artikel 119

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. scheikunde met een of meer van de volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken:
wiskunde, natuurkunde, biologie alsmede wijsbegeerte en maatschappijwetenschappen;
- b. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de scheikunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- c. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 8. De studierichting der technische scheikunde

Artikel 120

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. scheikunde met wiskunde en met natuurkunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 121

Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen worden, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der scheikunde en dat van de studierichting der farmacochemie.

Artikel 122

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. scheikunde en technologie met een of meer van de volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken:
wiskunde, natuurkunde, biologie alsmede wijsbegeerte en maatschappijwetenschappen;
- b. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de scheikunde en van de technologie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- c. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 9. De studierichting der farmacochemie

Artikel 123

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. scheikunde met wiskunde en met natuurkunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 124

Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen worden, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der scheikunde, dat van de studierichting der technische scheikunde en dat van de studierichting der farmacie.

Artikel 125

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. farmacochemie met een of meer van de volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken:
wiskunde, natuurkunde, biologie alsmede wijsbegeerte en maatschappijwetenschappen;
- b. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de farmacochemie en van de scheikunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- c. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 10. De studierichting der geologie

Artikel 126

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

aardwetenschappen met wiskunde of scheikunde dan wel beide, in de nadere regeling aan te wijzen.

Artikel 127

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. geologie;
 - b. een of meer van de volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken:
wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, informatica, geofysica en fysische geografie;
 - c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de aardwetenschappen, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
 - d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.
2. Bij het afnemen van het doctoraal examen vergewist de examencommissie zich ervan, dat de examinandus op passende wijze heeft kennisgemaakt met de geologische praktijk.

§ 11. De studierichting der geofysica

Artikel 128

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken: aardwetenschappen en natuurkunde met wiskunde.

Artikel 129

Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der natuurkunde.

Artikel 130

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. geofysica met wiskunde en met natuurkunde;
- b. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de aardwetenschappen, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- c. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Artikel 131

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. biologie;
- b. twee of meer van de volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken:
 - wiskunde, natuurkunde, scheikunde en aardwetenschappen;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een ander daarin aan te wijzen vak.

Artikel 132

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. biologie;
- b. een of meer van de volgende vakken:
 - wiskunde, natuurkunde, scheikunde en aardwetenschappen, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de biologie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Artikel 133

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. farmacie, scheikunde en biologie;
- b. twee of meer van de volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken:
 - wiskunde en natuurkunde;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer van de in artikel 135, onder b, genoemde vakken, in de nadere regeling aan te wijzen.

Artikel 134

Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der farmacochemie.

Artikel 135

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. farmacie;
- b. een of meer van de volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken:
 - scheikunde, biologie, natuurkunde, wiskunde en geneeskunde;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de farmacie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Afdeling V. Letteren

§ 1. De studierichtingen der taalwetenschap

Artikel 136

De studierichtingen der taalwetenschap zijn:

- a. de studierichting der algemene taalwetenschap;
- b. de studierichting der toegepaste taalwetenschap;
- c. de studierichting der vergelijkende Indo-europese taalwetenschap;
- d. de studierichting der vergelijkende taalwetenschap van andere taalfamilies.

Artikel 137

1. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt als het propedeutisch examen aangemerkt het propedeutisch examen van elk der in de paragrafen 4 tot en met 12 van deze afdeling genoemde studierichtingen.

2. In bijzondere gevallen kan, onverminderd artikel 31, tweede lid, op verzoek van de examinandus de examencommissie, met inachtneming van het ter zake in de nadere regeling bepaalde, met het oog op de toegang tot het doctoraal examen als het propedeutisch examen mede aanmerken het propedeutisch examen van enige andere studierichting.

Artikel 138

Het doctoraal examen van de studierichting der algemene taalwetenschap omvat de volgende vakken:

- a. algemene taalwetenschap;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer in de nadere regeling of krachtens die nadere regeling door de examencommissie aan te wijzen vakken van het doctoraal examen van de studierichting, waarvan het propedeutisch examen is afgelegd;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;
- d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de algemene taalwetenschap, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Artikel 139

Het doctoraal examen van de studierichting der toegepaste taalwetenschap omvat de volgende vakken:

- a. toegepaste taalwetenschap;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer in de nadere regeling of krachtens die nadere regeling door de examencommissie aan te wijzen vakken van het doctoraal examen van de studierichting, waarvan het propedeutisch examen is afgelegd;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;
- d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de toegepaste taalwetenschap, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Artikel 140

Het doctoraal examen van de studierichting der vergelijkende Indo-europese taalwetenschap omvat de volgende vakken:

- a. vergelijkende Indo-europese taalwetenschap;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer in de nadere regeling of krachtens die nadere regeling door de examencommissie aan te wijzen vakken van het doctoraal examen van de studierichting, waarvan het propedeutisch examen is afgelegd;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;
- d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de vergelijkende Indo-europese taalwetenschap, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Artikel 141

Het doctoraal examen van de studierichting der vergelijkende taalwetenschap van andere taalfamilies omvat de volgende vakken:

- a. vergelijkende taalwetenschap van de gekozen taalfamilie;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer in de nadere regeling of krachtens die nadere regeling door de examencommissie aan te wijzen vakken van het doctoraal examen van de studierichting, waarvan het propedeutisch examen is afgelegd;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;
- d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de vergelijkende taalwetenschap van de gekozen taalfamilie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 2. De studierichting der algemene literatuurwetenschap

Artikel 142

1. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt als het propedeutisch examen aangemerkt het propedeutisch examen van elk der in de paragrafen 4 tot en met 12 van deze afdeling genoemde studierichtingen.

2. In bijzonder gevallen kan, onverminderd artikel 31, tweede lid, op verzoek van de examinandus de examencommissie, met inachtneming van het ter zake in de nadere regeling bepaalde, met het oog op de toegang tot het doctoraal examen als het propedeutisch examen mede aanmerken het propedeutisch examen van enige andere in deze afdeling vermelde studierichting.

Artikel 143

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. algemene literatuurwetenschap;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer in de nadere regeling of krachtens die nadere regeling door de examencommissie aan te wijzen vakken van het doctoraal examen van de studierichting, waarvan het propedeutisch examen is afgelegd;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;

d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van hetzij de theoretische literatuurwetenschap, hetzij de vergelijkende literatuurwetenschap, hetzij andere gebieden van de algemene literatuurwetenschap, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 3. *De studierichting der fonetiek*

Artikel 144

1. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt als het propedeutisch examen aangemerkt het propedeutisch examen van elk der in de paragrafen 4 tot en met 12 van deze afdeling genoemde studierichtingen.

2. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen worden, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van elk van de volgende studierichtingen: geneeskunde, wiskunde (doctorandus), technische mechanica, sterrenkunde, natuurkunde, technische natuurkunde, vermeld in titel I van dit hoofdstuk, informatica (doctorandus), scheikunde, technische scheikunde, farmacochemie, geologie, geofysica, biologie, vermeld in titel I van dit hoofdstuk, farmacie en psychologie.

3. Artikel 142, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 145

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. fonetiek;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer in de nadere regeling of krachtens die nadere regeling door de examencommissie aan te wijzen vakken van het doctoraal examen van de studierichting, waarvan het propedeutisch examen is afgelegd;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;
- d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de fonetiek, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 4. *De studierichting der Griekse en Latijnse taal en cultuur*

Artikel 146

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. Griekse taal- en letterkunde;
- b. Latijnse taal- en letterkunde;
- c. oude geschiedenis;
- d. klassieke archeologie;
- e. Griekse en Romeinse wijsbegeerte;
- f. een of meer van de in artikel 148, onder b, bedoelde vakken, in de nadere regeling aan te wijzen.

Artikel 147

Artikel 142, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 148

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. Griekse taal- en letterkunde en Latijnse taal- en letterkunde met een in de nadere regeling te bepalen aantal van de volgende vakken:

oude geschiedenis, klassieke archeologie, Griekse en Romeinse wijsbegeerte;

b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer van de volgende daarin aan te wijzen vakken:

inleiding tot de algemene taalwetenschap, tot de algemene literatuurwetenschap of tot een ander algemeen vak met dien verstande, dat zijn uitgesloten de vakken die deel hebben uitgemaakt van het propedeutisch examen;

c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;

d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de Griekse taal- en letterkunde, van de Latijnse taal- en letterkunde, van de oude geschiedenis, van de klassieke archeologie of van de Griekse en Romeinse wijsbegeerte, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 5. De studierichting der Nederlandse taal- en letterkunde

Artikel 149

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

taalkunde, letterkunde en taalbeheersing van het Nederlands met inleiding tot de algemene taalwetenschap en tot de algemene literatuurwetenschap.

Artikel 150

Artikel 142, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 151

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

a. taalkunde, letterkunde en taalbeheersing van het Nederlands;

b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;

c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de taalkunde, letterkunde of taalbeheersing van het Nederlands dan wel van het Zuidafrikaans, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 6. De studierichtingen der Romaanse talen en hun letterkunde

Artikel 152

De studierichtingen der Romaanse talen en hun letterkunde zijn:

a. de studierichting der Franse taal- en letterkunde;

b. de studierichting der Italiaanse taal- en letterkunde;

c. de studierichting der Spaans taal- en letterkunde;

d. de studierichting der Portugese taal- en letterkunde;

e. de studierichting der Roemeense taal- en letterkunde;

f. de studierichting der talen en culturen van Latijns-Amerika.

Artikel 153

1. Het propedeutisch examen van de in artikel 152 onder a, b, c, d en e, genoemde studierichtingen omvat de volgende vakken:

a. de taal van de desbetreffende studierichting in haar hedendaagse vorm, haar spraakkunst en het mondeling en schriftelijk gebruik van die taal met inleiding tot haar taal- en letterkunde en tot de cultuurkunde van het desbetreffende taalgebied;

b. een of meer van de in artikel 155, eerste lid onder b, bedoelde vakken, in de nadere regeling aan te wijzen.

2. Het propedeutisch examen van de studierichting, genoemd in artikel 152, onder f, is het propedeutisch examen van de in artikel 152, onder c, genoemde studierichting.

3. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen van de in artikel 152, onder f, genoemde studierichting wordt als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de in artikel 152, onder d, genoemde studierichting.

Artikel 154

Artikel 142, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 155

1. Het doctoraal examen van de in artikel 152, onder a, b, c, d en e, genoemde studierichtingen omvat de volgende vakken:

a. taal-, letter- en cultuurkunde van de taal die deel heeft uitgemaakt van het propedeutisch examen, en het mondeling en schriftelijk gebruik van die taal in haar hedendaagse vorm met inleiding tot de kennis van vroegere vormen van die taal;

b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer van de volgende daarin aan te wijzen vakken: inleiding tot de algemene taalwetenschap, tot de algemene literatuurwetenschap of tot een ander algemeen vak, met dien verstande dat zijn uitgesloten de vakken die deel hebben uitgemaakt van het propedeutisch examen;

c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;

d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de taal- of letterkunde dan wel van beide van de onder a bedoelde taal in haar hedendaagse dan wel een vroegere vorm, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

2. Het doctoraal examen van de in artikel 152, onder f, genoemde studierichting omvat de volgende vakken:

a. taal-, letter- en cultuurkunde van Latijns-Amerika en het mondeling en schriftelijk gebruik van de Spaanse of Portugese taal in haar Latijns-Amerikaanse vorm met, indien dit in de nadere regeling is bepaald, inleiding tot het Portugees onderscheidenlijk het Spaans in die vorm;

b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;

c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de onder a en b bedoelde taalkundige, letterkundige en cultuurkundige vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

3. Onder goedkeuring van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, kan het doctoraal examen betrekking hebben op een andere Romaanse taal dan die welke deel heeft uitgemaakt van het propedeutisch examen.

§ 7. De studierichtingen der Germaanse talen en hun letterkunde

Artikel 156

De studierichtingen der Germaanse talen en hun letterkunde zijn:

a. de studierichting der Duitse taal- en letterkunde;

b. de studierichting der Engelse taal- en letterkunde;

c. de studierichting der Scandinavische talen en hun letterkunde;

d. de studierichting der Friese taal- en letterkunde;

e. de studierichting der Oudgermaanse taal- en letterkunde.

Artikel 157

Van de studierichtingen, genoemd in artikel 156, onder a, b en c, omvat het propedeutisch examen de volgende vakken:

a. Duits, Engels, onderscheidenlijk een Scandinavische taal die in de betrokken faculteit wordt onderwezen, in haar hedendaagse vorm, haar spraakkunst en het mondeling en schriftelijk gebruik van de desbetreffende taal met inleiding tot haar taal- en letterkunde en, indien dit in de nadere regeling is bepaald, met inleiding tot de cultuurkunde van het desbetreffende taalgebied;

b. een of meer van de in artikel 159, eerste lid onder b, bedoelde vakken, in de nadere regeling aan te wijzen.

Artikel 158

1. Met betrekking tot de toegang tot het doctoraal examen van de studierichtingen, genoemd in artikel 156, onder a, b en c, is artikel 142, tweede lid, van toepassing.

2. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen van de in artikel 156, onder d en e, genoemde studierichtingen worden als het propedeutisch examen aangemerkt het propedeutisch examen van elk der in artikel 156, onder a, b en c, genoemde studierichtingen en dat van de studierichting der Nederlandse taal- en letterkunde. Artikel 142, tweede lid is van toepassing.

Artikel 159

1. Van de studierichtingen, genoemd in artikel 156, onder a, b en c, omvat het doctoraal examen de volgende vakken:

a. taal- en letterkunde van de taal die deel heeft uitgemaakt van het propedeutisch examen, en het mondeling en schriftelijk gebruik van die taal in haar hedendaagse vorm met inleiding tot de kennis van vroegere vormen van die taal en, indien dit in nadere regeling is bepaald, met inleiding tot de cultuurkunde van het desbetreffende taalgebied;

b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer van de volgende daarin aan te wijzen vakken: inleiding tot de algemene taalwetenschap, tot de algemene literatuurwetenschap of tot een ander algemeen vak, met dien verstande, dat zijn uitgesloten de vakken die deel hebben uitgemaakt van het propedeutisch examen;

c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;

d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de taal- of letterkunde dan wel van beide, van de desbetreffende taal in haar hedendaagse dan wel een vroegere vorm, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op het doctoraal examen van de in artikel 156, onder d en e, genoemde studierichtingen met dien verstande dat in het gestelde onder a in plaats van «de taal die deel heeft uitgemaakt van het propedeutisch examen» wordt gelezen: het Fries, onderscheidenlijk het Oudgermaans, en met dien verstande, dat, indien dit in de nadere regeling is bepaald, mede van het doctoraal examen deel uitmaken een of meer in die nadere regeling aan te wijzen vakken van het doctoraal examen van de studierichting waarvan het propedeutisch examen is afgelegd.

3. Onverminderd het tweede lid kan onder goedkeuring van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, het doctoraal examen betrekking hebben op een andere Germaanse taal dan die welke deel heeft uitgemaakt van het propedeutisch examen.

Artikel 160

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. de Griekse taal in haar hedendaagse vorm, haar spraakkunst en het mondeling en schriftelijk gebruik van die taal met inleiding tot haar taal- en letterkunde en tot de cultuurkunde van het desbetreffende taalgebied;
- b. Oudgriekse taal- en letterkunde en inleiding tot de Middellgriekse taal- en letterkunde;
- c. een of meer van de in artikel 162, onder b, bedoelde vakken, in de nadere regeling aan te wijzen.

Artikel 161

Artikel 142, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 162

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. Nieuw- en Middellgriekse taal-, letter- en cultuurkunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer van de volgende daarin aan te wijzen vakken:
 - inleiding tot de algemene taalwetenschap, tot de algemene literatuurwetenschap of tot een ander algemeen vak, met dien verstande, dat zijn uitgesloten de vakken die deel hebben uitgemaakt van het propedeutisch examen;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken, die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;
- d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de Nieuw- en Middellgriekse taal- of letterkunde dan wel van beide, of van de Byzantinologie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Artikel 163

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. een Slavische taal die in de betrokken faculteit wordt onderwezen, in haar hedendaagse vorm, haar spraakkunst en het mondeling en schriftelijk gebruik van die taal met inleiding tot haar taal- en letterkunde;
- b. een of meer van de in artikel 165, eerste lid onder b, bedoelde vakken, in de nadere regeling aan te wijzen.

Artikel 164

Artikel 142, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 165

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. taal-, letter- en cultuurkunde van de taal die deel heeft uitgemaakt van het propedeutisch examen, en het mondeling en schriftelijk gebruik van die taal met het Oudkerkslavisch en met de historische ontwikkeling van de desbetreffende taal;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer van de volgende daarin aan te wijzen vakken:

inleiding tot de algemene taalwetenschap, tot de algemene literatuurwetenschap of tot een ander algemeen vak, met dien verstande, dat zijn uitgesloten de vakken die deel hebben uitgemaakt van het propedeutisch examen;

c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een daarin aan te wijzen tweede Slavische of een Baltische taal dan wel een of meer andere vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;

d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de Slavische taal- of letterkunde dan wel van beide, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

2. Onder goedkeuring van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, kan het doctoraal examen betrekking hebben op een andere Slavische taal dan die welke deel heeft uitgemaakt van het propedeutisch examen.

§ 10. De studierichting der Finoegrische talen en hun letterkunde

Artikel 166

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

a. de Finse of Hongaarse taal in haar hedendaagse vorm, haar spraak-kunst en het mondeling en schriftelijk gebruik van de desbetreffende taal met inleiding tot haar taal- en letterkunde;

b. een of meer van de in artikel 168, onder b en c, bedoelde vakken, in de nadere regeling aan te wijzen.

Artikel 167

Artikel 142, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 168

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

a. taal-, letter- en cultuurkunde van de taal die deel heeft uitgemaakt van het propedeutisch examen en het mondeling en schriftelijk gebruik van die taal;

b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer van de volgende daarin aan te wijzen vakken: inleiding tot de algemene taalwetenschap, tot de algemene literatuurwetenschap of tot een ander algemeen vak, met dien verstande, dat zijn uitgesloten de vakken die deel hebben uitgemaakt van het propedeutisch examen;

c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, beginselen van een andere Finoegrische taal of beginselen van de historisch-vergelijkende Finoegrische taalwetenschap dan wel een of meer andere vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;

d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de taal- of letterkunde dan wel van beide van de onder a bedoelde taal dan wel van de Finoegrische taalwetenschap, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 11. De studierichtingen der niet-westerse talen en culturen

Artikel 169

De studierichtingen der niet-westerse talen en culturen zijn:

a. de studierichting der Semitische talen en culturen;

b. de studierichting der Arabische, Nieuwperzische en Turkse talen en culturen;

- c. de studierichting der Egyptische taal en cultuur;
- d. de studierichting der Indische en Iraanse talen en culturen;
- e. de studierichting der Indonesische talen en culturen;
- f. de studierichting der Chinese en Japanse talen en culturen.

Artikel 170

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. naar gelang van de gekozen studierichting:
 - 1. Akkadisch, Aramees, Hebreeuws of Arabisch;
 - 2. Arabisch, Nieuwperzisch of Turks;
 - 3. Egyptisch of Koptisch;
 - 4. Sanskrit;
 - 5. Indonesisch of Javaans;
 - 6. Chinees of Japans;
- b. inleiding tot de taal- of letterkunde dan wel tot beide van de desbetreffende taal en tot de cultuurkunde van het desbetreffende gebied of de desbetreffende gebieden;
- c. een of meer van de in artikel 172, eerste lid onder b en c, bedoelde vakken, in de nadere regeling aan te wijzen.

Artikel 171

Artikel 142, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 172

- 1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:
 - a. de taal die deel heeft uitgemaakt van het propedeutisch examen met de bijbehorende taal-, letter- of cultuurkunde dan wel met twee of drie van deze vakken;
 - b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer van de volgende daarin aan te wijzen vakken:
 - inleiding tot de algemene taalwetenschap, tot de algemene literatuurwetenschap of tot een ander algemeen vak, met dien verstande, dat zijn uitgesloten de vakken die deel hebben uitgemaakt van het propedeutisch examen;
 - c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een andere daarin aan te wijzen taal die op taalkundige of cultuurkundige gronden met de onder a bedoelde taal samenhangt dan wel een in de nadere regeling aan te wijzen met de onder a bedoelde taal samenhangend cultuurkundig vak;
 - d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de onder a, b en c, bedoelde taalkundige, letterkundige of cultuurkundige vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
 - e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.
- 2. Onder goedkeuring van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, kan het doctoraal examen betrekking hebben op een andere dan de in het eerste lid onder a bedoelde taal, mits deze andere taal op taalkundige of cultuurkundige gronden met die taal samenhangt.

§ 12. De studierichting der Afrikaanse taalkunde

Artikel 173

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. Afrikaanse taalkunde;
- b. beginselen van een Afrikaanse taal;
- c. inleiding tot de algemene taalwetenschap.

Artikel 174

Artikel 142, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 175

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. Afrikaanse taalkunde en de in artikel 173, onder b, bedoelde taal;
- b. een tweede Afrikaanse taal;
- c. cultuurkunde van Afrika;
- d. een of meer onderdelen van de Afrikaanse taalkunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 13. *De studierichting der geschiedenis*

Artikel 176

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

hetzij algemene inleiding tot de geschiedenis, hetzij tenminste twee van de in artikel 177, onder a, genoemde vakken en ten minste een van de in artikel 177, onder b, bedoelde vakken, in de nadere regeling aan te wijzen.

Artikel 177

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. geschiedenis, waaronder in elk geval economische en sociale geschiedenis, oude geschiedenis, middeleeuwse geschiedenis, nieuwe geschiedenis en nieuwste geschiedenis, voor zover deze vakken naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;
- b. een of meer van de volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken:
historiografie, methodologie, geschiedfilosofie, theorie van de geschiedwetenschap en een of meer andere vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de geschiedenis, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 14. *De studierichting der kunstgeschiedenis en archeologie*

Artikel 178

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. een overzicht van de geschiedenis van de kunst, te beginnen met de klassieke oudheid;
- b. beginselen van de methoden en technieken van kunsthistorisch en archeologisch onderzoek.

Artikel 179

Artikel 142, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 180

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. geschiedenis van de kunst, te beginnen met de klassieke oudheid, dan wel geschiedenis van de kunst van enig zelfstandig beschavingsgebied buiten Europa;
- b. methoden en technieken van kunsthistorisch en archeologisch onderzoek in theorie en praktijk;
- c. een of meer van de volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken:
passieve beheersing van het Italiaans of van een andere taal, geschiedenis met name methoden van het geschiedkundig onderzoek en enig ander vak dat van belang is voor het kunsthistorisch of archeologisch onderzoek;
- d. een of meer nader te bestuderen onderdelen of aspecten van de geschiedenis van de kunst, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 15. De studierichting der archeologie

Artikel 181

1. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt als het propedeutisch examen aangemerkt het propedeutisch examen van elk van de in de paragrafen 4, 11 en 14 van deze afdeling genoemde studierichtingen.
2. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der culturele antropologie en der sociologie der niet-westerse samenlevingen.
3. Artikel 142, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 182

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. klassieke archeologie dan wel archeologie van een beschavingsgebied buiten Europa;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer in de nadere regeling of krachtens die nadere regeling door de examencommissie aan te wijzen vakken van het doctoraal examen van de studierichting waarvan het propedeutisch examen is afgelegd;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;
- d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de klassieke archeologie dan wel van de archeologie van een beschavingsgebied buiten Europa, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 16. De studierichting der muzikwetenschap

Artikel 183

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. muzikwetenschap;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, ten hoogste twee andere daarin aan te wijzen vakken die van belang zijn voor de studie in de muzikwetenschap.

Artikel 184

Artikel 142, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 185

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. muzikwetenschap;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de muzikwetenschap, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 17. *De studierichting der theaterwetenschap*

Artikel 186

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. theaterwetenschap;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, ten hoogste twee andere daarin aan te wijzen vakken die van belang zijn voor de studie in de theaterwetenschap.

Artikel 187

Artikel 142, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 188

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. theaterwetenschap;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken die ter ondersteuning van de studie dienstig zijn;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de historische theaterwetenschap, van de systematische theaterwetenschap of van de mediawetenschap, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Afdeling VI. Economische wetenschappen

§ 1. *De studierichting der economie*

Artikel 189

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. algemene economie en bedrijfseconomie met wiskunde, met statistiek en met boekhouden;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 190

Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der econometrie.

Artikel 191

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. algemene economie en bedrijfseconomie;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de economie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 2. De studierichting der fiscale economie

Artikel 192

Het propedeutisch examen is het propedeutisch examen, vermeld in artikel 189.

Artikel 193

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. algemene economie in het bijzonder de leer van de openbare financiën, bedrijfseconomie, boekhouden, Nederlands en internationaal belastingrecht, privaatrecht, staatsrecht en administratief recht;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, ten hoogste twee andere daarin aan te wijzen vakken;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de economie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 3. De studierichting der econometrie

Artikel 194

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. algemene economie en bedrijfseconomie dan wel een van beide, wiskunde, waarschijnlijkheidsrekening en statistiek alsmede inleiding tot de econometrische vakken;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 195

Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen worden, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der actuariële wetenschappen.

Artikel 196

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. wiskundige economie, econometrie en besliskunde met algemene economie, met bedrijfseconomie, met wiskunde, met informatica alsmede met waarschijnlijkheidsrekening en statistiek;
- b. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de wiskundige economie, van de econometrie, van de besliskunde of van een der andere onder a genoemde vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- c. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Artikel 197

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. algemene economie en bedrijfseconomie dan wel een van beide, wiskunde, waarschijnlijkheidsrekening en statistiek alsmede inleiding tot de actuariële wetenschappen;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 198

Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutische examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der econometrie.

Artikel 199

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. actuariële wetenschappen met econometrie, met besliskunde, met algemene economie, met bedrijfseconomie, met wiskunde, met informatica alsmede met waarschijnlijkheidsrekening en statistiek;
- b. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de actuariële wetenschappen of van een der andere onder a genoemde vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- c. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Afdeling VII. Sociale wetenschappen

§ 1. *De studierichting der onderwijskunde*

Artikel 200

1. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen worden als het propedeutisch examen aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der sociologie, dat van de studierichting der psychologie en dat van de studierichting der pedagogische wetenschappen.

2. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen worden, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting Nederlands recht, dat van de studierichting der economie, dat van de studierichting politicologie en dat van de studierichting der culturele antropologie en der sociologie der niet-westerse samenlevingen.

3. Artikel 137, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 201

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. onderwijskunde met een inleiding in haar sociaal-wetenschappelijke grondslagen en met methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van statistiek;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken ter ondersteuning van de onderwijskunde;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de onderwijskunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of twee vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Artikel 202

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. inleiding tot de sociologie met methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van statistiek;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer van de in artikel 201, onder b, genoemde vakken, in de nadere regeling aan te wijzen.

Artikel 203

Artikel 137, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 204

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. sociologie met methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van statistiek;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer van de volgende daarin aan te wijzen vakken: culturele antropologie, sociologie van de niet-westerse samenlevingen, politicologie, algemene economie, geschiedenis, psychologie, rechtswetenschap en wijsbegeerte;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de sociologie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Artikel 205

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. inleiding tot de politicologie met methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van statistiek;
- b. een of meer andere in de nadere regeling aan te wijzen vakken dan wel, indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Artikel 206

Artikel 137, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 207

het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. politicologie;
- b. methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van statistiek;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
- d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de politicologie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Artikel 208

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

a. inleiding tot twee van de volgende vakken: culturele antropologie, sociologie van de niet-westerse samenlevingen en sociologie, met methoden en technieken van onderzoek in de culturele antropologie en de sociologie van de niet-westerse samenlevingen met inbegrip van statistiek;

b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, ten hoogste twee van de in artikel 210, onder b, genoemde vakken, in de nadere regeling aan te wijzen.

Artikel 209

Artikel 137, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 210

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

a. hetzij culturele antropologie hetzij sociologie van de niet-westerse samenlevingen;

b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer van de volgende daarin aan te wijzen vakken: methoden en technieken van onderzoek in de culturele antropologie en de sociologie van de niet-westerse samenlevingen met inbegrip van statistiek, sociologie, politicologie, psychologie, geschiedenis in het bijzonder van de niet-westerse samenlevingen, ontwikkelingseconomie, rechtswetenschap, sociale geografie, wijsbegeerte en, voor zover deze geen deel uitmaken van het examen ingevolge het bepaalde onder a, culturele antropologie of sociologie van de niet-westerse samenlevingen;

c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de culturele antropologie dan wel van de sociologie van de niet-westerse samenlevingen, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 5. *De studierichting der communicatiewetenschap*

Artikel 211

1. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt als het propedeutisch examen aangemerkt het propedeutisch examen van elk van de volgende studierichtingen: onderwijskunde, sociologie, politicologie, culturele antropologie en sociologie der niet-westerse samenlevingen, bestuurskunde, psychologie en pedagogische wetenschappen.

2. Artikel 137, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 212

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

a. communicatiewetenschap;

b. methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van statistiek;

c. indien dat in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;

d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de communicatiewetenschap, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 6. *De studierichting der bestuurskunde*

Artikel 213

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. inleiding tot de bestuurskunde of tot de economische, juridische politicologie en sociologische benadering van het openbaar bestuur dan wel beide;
- b. methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van statistiek;
- c. indien dat in de nadere regeling is bepaald een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 214

Artikel 137, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 215

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. bestuurskunde of de economische, juridische, politicologische en sociologische benadering van het openbaar bestuur dan wel beide;
- b. methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van statistiek;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
- d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van het onder a gestelde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- e. een of meer vakken met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 7. *De studierichting der psychologie*

Artikel 216

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. inleiding tot de psychologie met methoden en technieken van onderzoek met inbegrip van statistiek;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 217

Artikel 137, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 218

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. psychologie met methoden en technieken van onderzoek met inbegrip van statistiek;
- b. indien dit in de nader regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de psychologie dan wel, indien in de nadere regeling de mogelijkheid hiertoe wordt geopend, van de andragogische wetenschappen, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

2. Bij het afnemen van het doctoraal examen vergewist de examencommissie zich ervan, dat de examinandus op passende wijze heeft kennis gemaakt met de psychologische praktijk.

§ 8. De studierichting der pedagogische wetenschappen

Artikel 219

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken: inleiding tot de pedagogische wetenschappen dan wel tot de pedagogische en de andragogische wetenschappen, in beide gevallen met methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van statistiek, en met wijsbegeerte, met psychologie en met sociologie.

Artikel 220

Artikel 137, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 221

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. pedagogische wetenschappen;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken ter ondersteuning van de pedagogische wetenschappen;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de pedagogische wetenschappen dan wel indien in de nadere regeling de mogelijkheid hiertoe wordt geopend, van de andragogische wetenschappen, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- d. een of twee vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

Afdeling VIII. Diergeneeskunde

De studierichting der diergeneeskunde

Artikel 222

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. inleiding tot de bouw en tot de levensverrichtingen van de gewervelde dieren, in het bijzonder van de huisdieren;
- b. inleiding tot de stoornissen van de bouw en de levensverrichtingen van de gewervelde dieren, in het bijzonder van de huisdieren;
- c. de daarvoor in aanmerking komende wetenschappelijke grondslagen van de onder a en b genoemde vakken.

Artikel 223

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. in elk geval de bouw en de levensverrichtingen van de gewervelde dieren, in het bijzonder van de huisdieren;
- b. de afwijkingen of stoornissen van de bouw en de levensverrichtingen van de gewervelde dieren, in het bijzonder van de huisdieren, en de herkenning en de beïnvloeding dan wel behandeling daarvan;
- c. de gezondheidszorg van het dier;
- d. de dierlijke produktie en de voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong;
- e. de daarvoor in aanmerking komende wetenschappelijke grondslagen van de onder a tot en met d genoemde vakken;
- f. een inleiding tot de ter zake geldende wettelijke regelingen en tot de agrarische economie;
- g. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de diergeneeskunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
- h. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

Afdeling IX. Wijsbegeerte

§ 1. De studierichting der wijsbegeerte

Artikel 224

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken: inleiding tot de systematische wijsbegeerte en tot de geschiedenis van de wijsbegeerte.

Artikel 225

Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van enige andere studierichting.

Artikel 226

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. systematische wijsbegeerte en geschiedenis van de wijsbegeerte;
- b. met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b:

hetzij een of meer nader te bestuderen onderdelen van de systematische wijsbegeerte of van de geschiedenis der wijsbegeerte dan wel van beide, hetzij, indien de toegang is geschied op grond van een ander propedeutisch examen dan dat, genoemd in artikel 224, een of meer nader te bestuderen onderdelen van het wetenschapsgebied, waarop dat andere propedeutisch examen betrekking heeft, alsmede wijsbegeerte van dat wetenschapsgebied;

- c. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder c.

§ 2. De bovenbouwstudierichting der wijsbegeerte

Artikel 227

Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt als het propedeutisch examen aangemerkt het propedeutisch examen van enige studierichting.

Artikel 228

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. systematische wijsbegeerte en geschiedenis van de wijsbegeerte;
- b. met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b:

hetzij een of meer nader te bestuderen onderdelen van de systematische wijsbegeerte of van de geschiedenis der wijsbegeerte dan wel van beide, hetzij, indien de toegang is geschied op grond van een ander propedeutisch examen dan dat, genoemd in artikel 224, een of meer nader te bestuderen onderdelen van het wetenschapsgebied, waarop dat andere propedeutisch examen betrekking heeft, alsmede wijsbegeerte van dat wetenschapsgebied;

- c. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

Afdeling X. Geografie en prehistorie

§ 1. De studierichting der fysische geografie

Artikel 229

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. inleiding tot de fysische geografie;
- b. een of meer andere in de nadere regeling aan te wijzen vakken.

Artikel 230

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. fysische geografie met sociale geografie en met geologie;
- b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen vakken die in het kader van de in de afdelingen IV en X vermelde studierichtingen worden onderwezen of enig ander vak dat ter ondersteuning van de studie dienstig is;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de fysische geografie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

§ 2. *De studierichting der sociale geografie*

Artikel 231

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. inleiding tot de algemene sociale geografie, geschiedenis en encyclopedie daaronder begrepen, alsmede methoden en technieken van sociale geografie met inbegrip van statistiek en kartografie;
- b. inleiding tot twee of meer van de in artikel 233, onder b, bedoelde sociaal-geografische vakken, in de nadere regeling aan te wijzen;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, inleiding tot de planologie.

Artikel 232

1. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der planologie.
2. In bijzondere gevallen kan, onverminderd artikel 31, tweede lid, op verzoek van de examinandus de examencommissie, met inachtneming van het ter zake in de nadere regeling bepaalde, met het oog op de toegang tot het doctoraal examen als het propedeutisch examen mede aanmerken het propedeutisch examen van elk van de volgende studierichtingen: sociologie, politicologie, culturele antropologie en sociologie der niet-westerse samenlevingen, communicatiewetenschap, bestuurskunde, psychologie en pedagogische wetenschappen.

Artikel 233

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. algemene sociale geografie met fysische geografie;
- b. twee of meer van de volgende sociaal-geografische vakken: economische geografie, historische geografie met cultuurlandschapsgeografie, geografie van de ontwikkelingslanden, politieke geografie, regionale geografie, sociaal-culturele geografie met bevolkingsgeografie en stads- en plattelandsgeografie met sociaal-ecologische geografie, dan wel een combinatie van deze vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, ten hoogste twee van de volgende daarin aan te wijzen vakken: culturele antropologie, demografie, economie, geschiedenis, planologie, politicologie, sociologie, sociologie van de niet-westerse samenlevingen of enig ander vak dat ter ondersteuning van de studie dienstig is;
- d. een of meer nader te bestuderen sociaal-geografische vakken, te kiezen uit algemene sociale geografie, de onder b genoemde vakken en op toepassing gerichte combinaties van geografische vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- e. een of meer vakken met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

Artikel 234

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. inleiding tot de planologie met methoden en technieken van ruimtelijke planning en van sociaal-wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van statistiek;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, ten hoogste twee van de in artikel 236, onder b, bedoelde vakken, aan te wijzen in de nadere regeling dan wel ten hoogste twee vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

Artikel 235

1. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen worden, onverminderd het bepaalde in artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der sociologie, dat van de studierichting der politicologie, dat van de studierichting der culturele antropologie en der niet-westerse samenlevingen en dat van de studierichting der sociale geografie.

2. In bijzondere gevallen kan, onverminderd het bepaalde in artikel 31, tweede lid, op verzoek van de examinandus de examencommissie, met inachtneming van het ter zake in de nadere regeling bepaalde, met het oog op de toegang tot het doctoraal examen als het propedeutisch examen mede aanmerken het propedeutisch examen van elk van de volgende studierichtingen:

Nederlands recht, de notariële studierichting, de fiscaal-juridische studierichting en de juridische politiek-wetenschappelijke studierichting, Antilliaans recht, economie, fiscale economie en econometrie.

Artikel 236

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. planologie;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, ten hoogste twee van de volgende daarin aan te wijzen vakken:
sociale geografie, fysische geografie, demografie, sociologie, politicologie, economie of enig ander vak dat ter ondersteuning van de studie dienstig is;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de planologie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

§ 4. *De studierichting der pre- en protohistorie*

Artikel 237

1. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen worden als het propedeutisch examen aangemerkt:

- a. het propedeutisch examen van de studierichting der Griekse en Latijnse taal en cultuur, dat van de studierichting der geschiedenis, dat van de studierichting der kunstgeschiedenis en archeologie, dat van de studierichting der culturele antropologie en der sociologie der niet-westerse samenlevingen en dat van de studierichting der sociale geografie;
- b. het propedeutisch examen van de studierichting der geologie, dat van de studierichting der biologie, vermeld in titel I van dit hoofdstuk, en dat van de studierichting der fysische geografie.

2. Artikel 137, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 238

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

a. 1. indien de toegang tot het examen geschiedt krachtens artikel 237, eerste lid, onder a:

culturele pre- en protohistorie; indien de toegang tot het examen geschiedt krachtens artikel 237, eerste lid, onder b:

oecologische pre- en protohistorie; in bijzondere gevallen kan op verzoek van de examinandus de examencommissie, met inachtneming van het ter zake in de nadere regeling bepaalde, een andere vakkencombinatie dan vorengegeven goedkeuren;

2. indien de toegang tot het examen geschiedt krachtens artikel 237, tweede lid:

hetzij culturele pre- en protohistorie, hetzij oecologische pre- en protohistorie, ter beslissing van de examencommissie, met inachtneming van het ter zake in de nadere regeling bepaalde, alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen vakken van de examens van de in artikel 237, eerste lid, genoemde studierichtingen;

b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen vakken van het propedeutisch examen op grond waarvan de toegang geschiedt;

c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de pre- en protohistorie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;

d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

Afdeling XI. Lichamelijke opvoeding

De studierichting der lichamelijke opvoeding

Artikel 239

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

a. inleiding tot de agogische wetenschappen, tot de psychologie, tot de bouw en de levensverrichtingen van de mens, tot de gezondheidkunde en tot de theorie en de geschiedenis van de lichamelijke opvoeding;

b. een of meer andere in de nadere regeling aan te wijzen vakken.

Artikel 240

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

a. ter keuze van de examinandus een van de volgende combinaties van vakken:

1. agogische wetenschappen met betrekking tot het menselijk bewegen of psychologie met betrekking tot de lichamelijke opvoeding dan wel beide vakken, in alle gevallen met een of meer vakken van de medisch-biologische wetenschappen;

2. functionele anatomie met betrekking tot de lichamelijke opvoeding of fysiologie met betrekking tot de lichamelijke opvoeding of gezondheidkunde met betrekking tot de lichamelijke opvoeding, dan wel twee of drie van deze vakken, in alle gevallen met een of meer vakken van de sociale wetenschappen;

3. theoretische en historische lichamelijke opvoeding met een of meer vakken van de medisch-biologische wetenschappen of met een of meer vakken van de sociale wetenschappen dan wel met een of meer vakken van beide;

b. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de lichamelijke opvoeding, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;

c. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

Afdeling XII. Bedrijfskunde

De studierichting der bedrijfskunde (doctorandus)

Artikel 241

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. inleiding tot organisatiekunde;
- b. inleiding tot de wiskunde;
- c. economische, sociaal-wetenschappelijke en juridische grondslagen van de bedrijfskunde;
- d. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 242

1. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt, onverminderd het bepaalde in artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van elk van de volgende studierichtingen: Nederlands recht, de notariële studierichting, de fiscaal-juridische studierichting, de internationaal-juridische studierichting, de juridische bestuurswetenschappelijke studierichting, Antilliaans recht, onderwijskunde, sociologie, politicologie, culturele antropologie en sociologie der niet-westerse samenlevingen, communicatiewetenschap, bestuurskunde, vermeld in titel I van dit hoofdstuk, psychologie, pedagogische wetenschappen, wiskunde (doctorandus), technische mechanica, sterrenkunde, natuurkunde, technische natuurkunde, vermeld in titel I van dit hoofdstuk, informatica (doctorandus), scheikunde, technische scheikunde, farmacochemie, geologie, geofysica, biologie, vermeld in titel I van dit hoofdstuk, farmacie, economie, fiscale economie, econometrie en actuariële wetenschappen.

2. Artikel 137, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 243

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. organisatiekunde, economische, sociaal-wetenschappelijke en juridische grondslagen van de bedrijfskunde alsmede bestuurlijke informatica;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen onderdelen van de bedrijfskunde;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de bedrijfskunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

TITEL II. DE STUDIERICHTINGEN VAN DE TECHNISCHE UNIVERSITEITEN

§ 1. De studierichting der bestuurskunde

Artikel 244

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. inleiding tot de bestuurskunde of inleiding tot de economische, juridische, politicologische en sociologische benadering van het openbaar bestuur dan wel beide;
- b. methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van statistiek;
- c. indien dat in de nadere regeling is bepaald een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 245

Artikel 137, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 246

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. bestuurskunde of de economische, juridische, politicologische en sociologische benadering van het openbaar bestuur dan wel beide;
- b. methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van statistiek;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
- d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van het onder a gestelde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

§ 2. De studierichting der wiskunde (ingenieur)

Artikel 247

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. wiskunde met inleiding tot een of meer in de nadere regeling aan te wijzen toepassingsgebieden van de wiskunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 248

In bijzondere gevallen kan, onverminderd het bepaalde in artikel 31, tweede lid, op verzoek van de examinandus de examencommissie, met inachtneming van het ter zake in de nadere regeling bepaalde, met het oog op de toegang tot het doctoraal examen als het propedeutisch examen mede aanmerken het propedeutisch examen van enige andere studierichting van een technische universiteit en dat van elk van de volgende studierichtingen: economie, fiscale economie, econometrie en actuariële wetenschappen.

Artikel 249

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. wiskunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide, voor zover deze niet of naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;
- d. een toepassingsgebied van de wiskunde met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- e. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de wiskunde, van de informatica of van toepassingsgebieden van de wiskunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- f. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

2. Bij het afnemen van het doctoraal examen vergewist de examencommissie zich ervan, dat de examinandus op passende wijze heeft kennisgemaakt met de ingenieurspraktijk.

§ 3. De studierichting der informatica (ingenieur)

Artikel 250

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. informatica en wiskunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 251

1. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der informatica (doctorandus).

2. In bijzondere gevallen kan, onverminderd artikel 31, tweede lid, op verzoek van de examinandus de desbetreffende examencommissie, met inachtneming van het ter zake in de nadere regeling bepaalde, met het oog op de toegang tot het doctoraal examen als het propedeutisch examen mede aanmerken het propedeutisch examen van enige andere studierichting van een technische universiteit.

Artikel 252

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. informatica met wiskunde en met electrotechniek;
 - b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
 - c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide, voor zover deze niet of naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;
 - d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de informatica, van de wiskunde of van de electrotechniek, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
 - e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing artikel 31, eerste lid, onder c.
2. Artikel 249, tweede lid, is van toepassing.

§ 4. De studierichting der civiele techniek

Artikel 253

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. wiskunde, natuurkunde, mechanica, materiaalkunde alsmede inleiding tot de civiele techniek en tot de constructieleer;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 254

Artikel 251, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 255

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. civiele techniek;
- b. een of meer der volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken:
wiskunde, natuurkunde, mechanica, materiaalkunde, constructieleer, planologie en bedrijfsorganisatie;

c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide, voor zover deze niet of naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;

d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de civiele techniek en, indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;

e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

2. Het bepaalde in artikel 249, tweede lid, is van toepassing.

§ 5. De studierichting der geodesie

Artikel 256

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

a. inleiding tot de geodesie;

b. wiskunde, informatica en recht;

c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 257

Artikel 251, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 258

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

a. geodesie;

b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide, voor zover deze niet of naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;

c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de geodesie en, indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;

d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

2. Artikel 249, tweede lid, is van toepassing.

§ 6. De studierichting der bouwkunde

Artikel 259

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

a. inleiding tot de bouwkunde en tot een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de technische wetenschappen en van de natuurwetenschappen;

b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, wiskunde en een of meer andere vakken.

Artikel 260

Artikel 251, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 261

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

a. bouwkunde;

b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de technische wetenschappen, van de natuurwetenschappen en van de wiskunde;

c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide, voor zover deze niet of naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;

d. een of meer van de volgende vakken:

architectuur, stedenbouwkunde, bouwtechniek en volkshuisvesting en, indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;

e. een of meer ontwerpprojecten, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;

f. een of meer andere vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

2. Artikel 249, tweede lid, is van toepassing.

§ 7. De studierichting der werktuigbouwkunde

Artikel 262

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

a. inleiding tot de werktuigbouwkunde met wiskunde en met natuurkunde;

b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 263

Artikel 251, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 264

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

a. werktuigbouwkunde met wiskunde en met natuurkunde;

b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide, voor zover deze niet of naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;

c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de werktuigbouwkunde en, indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;

d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

2. Artikel 249, tweede lid, is van toepassing.

§ 8. De studierichting der electrotechniek

Artikel 265

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

a. inleiding tot de electrotechniek met wiskunde en met natuurkunde;

b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 266

Artikel 251, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 267

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:
 - a. electrotechniek, wiskunde en natuurkunde;
 - b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
 - c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide, voor zover deze niet of naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;
 - d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de electrotechniek en, indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
 - e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.
2. Artikel 249, tweede lid, is van toepassing.

§ 9. De studierichting der scheikundige technologie

Artikel 268

- Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:
- a. scheikunde en technologie met wiskunde en met natuurkunde;
 - b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 269

Artikel 251, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 270

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:
 - a. scheikunde en technologie met een of meer van de volgende in de nadere regeling aan te wijzen vakken: wiskunde, natuurkunde en biologie;
 - b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide, voor zover deze niet of naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;
 - c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de scheikunde of van de technologie, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid onder b;
 - d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.
2. Artikel 249, tweede lid, is van toepassing.

§ 10. De studierichting der mijnbouwkunde

Artikel 271

- Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:
- a. inleiding tot de mijnbouwkunde, tot de wiskunde, tot de aardwetenschappen, tot de natuurkunde, tot de scheikunde en tot de werktuigbouwkunde;
 - b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 272

Artikel 251, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 273

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:
 - a. mijnbouwkunde, waartoe behoren opsporing van delfstoffen, winning van delfstoffen, verwerking van primaire en secundaire grondstoffen en toegepaste aardwetenschappen;
 - b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide, voor zover deze niet of naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;
 - c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer van de volgende daarin aan te wijzen vakken:
 - wiskunde, natuurkunde, scheikunde en onderdelen van de technische wetenschappen die voor de mijnbouwkundige studie dienstig zijn;
 - d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de mijnbouwkunde, en, indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
 - e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.
2. Artikel 249, tweede lid, is van toepassing.

§ 11. De studierichting der technische natuurkunde

Artikel 274

- Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:
- a. natuurkunde en wiskunde;
 - b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 275

1. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen worden, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van de studierichting der natuurkunde en dat van de studierichting der technische natuurkunde, vermeld in titel I van dit hoofdstuk.
2. Artikel 251, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 276

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:
 - a. technische natuurkunde en natuurkunde;
 - b. wiskunde met, indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
 - c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide, voor zover deze niet of naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet in voldoende mate zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;
 - d. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de technische natuurkunde en van de natuurkunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
 - e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.
2. Artikel 249, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 277

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. inleiding tot de scheepsbouw- en scheepvaartkunde, tot de wiskunde en tot de natuurkunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 278

Artikel 251, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 279

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:
 - a. scheepsbouw- en scheepvaartkunde met wiskunde, met natuurkunde, met mechanica en met materiaalkunde;
 - b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide, voor zover deze niet of naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;
 - c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de scheepsbouw- en scheepvaartkunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
 - d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.
2. Het bepaalde in artikel 249, tweede lid, is van toepassing.

§ 13. *De studierichting der luchtvaart- en ruimtevaarttechniek*

Artikel 280

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. inleiding tot de luchtvaart- en ruimtevaarttechniek, tot de wiskunde, tot de mechanica en tot de natuurkunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 281

Artikel 251, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 282

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:
 - a. luchtvaart- en ruimtevaarttechniek met wiskunde, met natuurkunde en met mechanica;
 - b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide, voor zover deze niet of naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;
 - c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de luchtvaart- of ruimtevaarttechniek en, indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
 - d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.
2. Artikel 249, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 283

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. wiskunde en natuurkunde;
- b. technische, economische en sociaal-wetenschappelijke grondslagen van de bedrijfskunde;
- c. inleiding tot de organisatiekunde;
- d. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 284

1. Met het oog op de toegang tot het doctoraal examen wordt, onverminderd artikel 31, tweede lid, als het propedeutisch examen mede aangemerkt het propedeutisch examen van enige andere studierichting van een technische universiteit.

2. Artikel 137, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 285

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. wiskunde, informatica, organisatiekunde, technische, economische en sociaal-wetenschappelijke grondslagen van de bedrijfskunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de bedrijfskunde, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

2. Artikel 249, tweede lid, is van toepassing.

§ 15. *De studierichting der metaalkunde*

Artikel 286

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. inleiding tot de metaalkunde, tot de wiskunde, tot de natuurkunde en tot de scheikunde;
- b. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 287

Artikel 251, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 288

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. metaalkunde en de daarop betrekking hebbende technologie met wiskunde, met natuurkunde, met scheikunde en met werktuigbouwkunde;
- b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide, voor zover deze niet of naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;
- c. een of meer nader te bestuderen onderdelen van de metaalkunde dan wel van de materiaalkunde en, indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere vakken met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;

d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

2. Het bepaalde in artikel 249, tweede lid, is van toepassing.

§ 16. *De studierichting van het industrieel ontwerpen*

Artikel 289

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. inleiding tot het industrieel ontwerpen;
- b. wiskunde, constructieleer, produktergonomie, vormleer en bedrijfskunde van de produktontwikkeling;
- c. indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere daarin aan te wijzen vakken.

Artikel 290

Artikel 251, tweede lid, is van toepassing.

Artikel 291

1. Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. industrieel ontwerpen met wiskunde, met natuurkunde, met constructieleer, met produktergonomie, met vormleer en met bedrijfskunde van de produktontwikkeling;
- b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide, voor zover deze niet of naar het oordeel van de faculteitsraad, de desbetreffende, krachtens artikel 80 van de wet ingestelde commissie gehoord, niet voldoende zijn geëxamineerd in het propedeutisch examen;
- c. een of meer onderdelen van het industrieel ontwerpen en, indien dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer andere vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

2. Het bepaalde in artikel 249, tweede lid, is van toepassing.

TITEL III. DE STUDIERICHTINGEN VAN DE LANDBOUWUNIVERSITEIT

§ 1. *De plantenteeltkundige studierichtingen*

Artikel 292

De plantenteeltkundige studierichtingen zijn:

- a. landbouwplantenteelt;
- b. tropische plantenteelt;
- c. tuinbouw;
- d. plantenveredeling;
- e. plantenziektenkunde.

Artikel 293

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen landbouwkundige vakken;
- b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de vakken biologie, natuurkunde, scheikunde en wiskunde;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide.

Artikel 294

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. naar gelang van de gekozen studierichting:
 1. landbouwplantenteelt en graslandkunde of een van beide, alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen biologische vakken;
 2. tropische plantenteelt alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen biologische vakken;
 3. tuinbouwplantenteelt alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen biologische vakken;
 4. plantenveredeling alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen biologische vakken;
 5. een planteziektenkundig vak alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen biologische vakken;
- b. voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer onderdelen van de vakken natuurkunde, scheikunde en wiskunde, alsmede een of meer daarin aan te wijzen andere vakken, onderscheidenlijk afgestemd op een vakkencombinatie, als bedoeld onder a;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

Artikel 295

Ingeval na het behalen van het propedeutisch examen, vermeld in artikel 293, een andere in artikel 292 genoemde studierichting wordt gekozen dan die waarop dat propedeutisch examen voor een deel in het bijzonder is gericht, is artikel 31, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

§ 2. *De studierichting der zoötechniek*

Artikel 296

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. een zoötechnisch vak alsmede, voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen andere landbouwkundige vakken;
- b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de vakken biologie, natuurkunde, scheikunde en wiskunde;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide.

Artikel 297

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. zoötechniek alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen biologische vakken;
- b. voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer onderdelen van de vakken natuurkunde, scheikunde en wiskunde, alsmede een of meer daarin aan te wijzen andere vakken, afgestemd op een vakkencombinatie, als bedoeld onder a;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide;

- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

§ 3. *De chemische en technologische studierichtingen*

Artikel 298

De chemische en technologische studierichtingen zijn:

- a. levensmiddelentechnologie;
- b. voeding van de mens;
- c. milieuhygiëne;
- d. moleculaire wetenschappen.

Artikel 299

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen landbouwkundige vakken;
- b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de vakken biologie, natuurkunde, scheikunde en wiskunde;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide.

Artikel 300

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. naar gelang van de gekozen studierichting:
 - 1. levensmiddelentechnologie alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de vakken natuurkunde, scheikunde en wiskunde;
 - 2. voeding van de mens alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de vakken natuurkunde, scheikunde en wiskunde;
 - 3. een vak uit de milieuhygiëne alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de vakken natuurkunde, scheikunde en wiskunde;
 - 4. een vak uit de moleculaire wetenschappen alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de vakken natuurkunde, scheikunde en wiskunde;
- b. voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen andere vakken, onderscheidenlijk afgestemd op een vakkencombinatie, als bedoeld onder a;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

Artikel 301

Ingeval na het behalen van het propedeutisch examen, vermeld in artikel 299, een andere in artikel 298 genoemde studierichting wordt gekozen dan die waarop dat propedeutisch examen voor een deel in het bijzonder is gericht, is artikel 31, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 302

De studierichtingen met betrekking tot het landgebruik zijn:

- a. bosbouw;
- b. landschapsarchitectuur;
- c. cultuurtechniek;
- d. tropische cultuurtechniek;
- e. landbouwtechniek;
- f. bodemkunde.

Artikel 303

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen landbouwkundige vakken;
- b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de vakken biologie, natuurkunde, scheikunde en wiskunde;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide.

Artikel 304

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. naar gelang van de gekozen studierichting:
 1. een bosbouwkundig vak alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen biologische vakken;
 2. tuin- en landschapsarchitectuur en, voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, planologie;
 3. cultuurtechniek alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen andere landbouwkundige vakken;
 4. tropische cultuurtechniek alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen andere landbouwkundige vakken;
 5. een landbouwtechnisch vak alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen andere landbouwkundige vakken;
 6. een bodemkundig vak alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen andere landbouwkundige vakken;
- b. voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer onderdelen van de vakken natuurkunde, scheikunde en wiskunde, alsmede een of meer daarin aan te wijzen andere vakken, onderscheidenlijk afgestemd op een vakkencombinatie, als bedoeld onder a;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

Artikel 305

Ingeval na het behalen van het propedeutisch examen, vermeld in artikel 303, een andere in artikel 302 genoemde studierichting wordt gekozen dan die waarop het propedeutisch examen voor een deel in het bijzonder is gericht, is artikel 31, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 306

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen landbouwkundige vakken;
- b. economie alsmede, voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen andere vakken uit de maatschappijwetenschappen;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van het vak wiskunde;
- d. voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen onderdelen van de vakken natuurkunde en scheikunde en van het vak wijsbegeerte dan wel van een van beide categorieën.

Artikel 307

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. agrarische economie alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen andere vakken uit de economische wetenschappen;
- b. voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen onderdelen van de wiskunde alsmede een of meer andere vakken, afgestemd op een vakkencombinatie, als bedoeld onder a;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

Artikel 308

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen landbouwkundige vakken;
- b. sociologie alsmede, voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen andere vakken uit de maatschappijwetenschappen;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van het vak wiskunde;
- d. voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen onderdelen van de vakken natuurkunde en scheikunde en van het vak wijsbegeerte dan wel van een van beide categorieën.

Artikel 309

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. rurale sociologie alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen andere vakken uit de maatschappijwetenschappen;
- b. voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen andere vakken, afgestemd op een vakkencombinatie, als bedoeld onder a;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;

e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

§ 7. De studierichting der huishoudwetenschappen

Artikel 310

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. huishoudkunde alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen landbouwkundige vakken;
- b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen vakken uit de maatschappijwetenschappen;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van het vak wiskunde;
- d. voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen onderdelen van de vakken natuurkunde en scheikunde en van het vak wijsbegeerte dan wel van een van beide categorieën.

Artikel 311

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. huishoudkunde alsmede een of meer in de nadere regeling aan te wijzen vakken uit de maatschappijwetenschappen;
- b. voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen onderdelen van de vakken natuurkunde en scheikunde alsmede een of meer daarin aan te wijzen andere vakken, afgestemd op een vakkencombinatie, als bedoeld onder a;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

§ 8. De studierichting der biologie

Artikel 312

Het propedeutisch examen omvat de volgende vakken:

- a. biologie;
- b. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen landbouwkundige vakken;
- c. een of meer in de nadere regeling aan te wijzen onderdelen van de vakken natuurkunde, scheikunde en wiskunde;
- d. voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide.

Artikel 313

Het doctoraal examen omvat de volgende vakken:

- a. biologie;
- b. een of meer onderdelen van in de nadere regeling aan te wijzen landbouwkundige vakken en van de vakken natuurkunde, scheikunde en wiskunde;
- c. voor zover dit in de nadere regeling is bepaald, een of meer daarin aan te wijzen onderdelen van de wijsbegeerte en van de maatschappijwetenschappen dan wel van een van beide;
- d. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder b;
- e. een of meer vakken, met het oog op de toepassing van artikel 31, eerste lid, onder c.

HOOFDSTUK III. DE OPLEIDINGEN VAN DE TWEEDE FASE

Afdeling I. De opleidingen ter voorbereiding op het artsexamen, het tandartsexamen, het dierenartsexamen en het apothekers-examen

§ 1. De opleiding ter voorbereiding op het artsexamen

Artikel 314

Tot het artsexamen geeft toegang het doctoraal examen van de studierichting der geneeskunde, vermeld in artikel 97.

Artikel 315

Het artsexamen omvat het onderzoek naar de bekwaamheid tot het uitoefenen van de geneeskunst.

Artikel 316

De cursusduur van de opleiding bedraagt twee jaren.

Artikel 317

In de nadere regeling van de examens van de studierichting der geneeskunde en in die van het artsexamen, vermeld in artikel 315, worden die examens te zamen zodanig ingericht dat ten minste wordt voldaan aan de vereisten, die in artikel 1 van de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen nr. 75/363/EEG van 16 juni 1975 (P.B. nr. L 167 van 30-6-75, blz. 14) aan de opleiding tot arts worden gesteld.

§ 2. De opleiding ter voorbereiding op het tandartsexamen

Artikel 318

Tot het tandartsexamen geeft toegang het doctoraal examen van de studierichting der tandheelkunde.

Artikel 319

Het tandartsexamen omvat het onderzoek naar de bekwaamheid tot het zelfstandig uitoefenen van de tandheelkunde.

Artikel 320

De cursusduur van de opleiding bedraagt een jaar.

Artikel 321

In de nadere regeling van de examens van de studierichting der tandheelkunde en in die van het tandartsexamen, vermeld in artikel 319, worden die examens te zamen zodanig ingericht, dat ten minste wordt voldaan aan de vereisten, die in artikel 1 en de bij het tweede lid daarvan behorende bijlage van de Richtlijn van de Raad van Europese Gemeenschappen nr. 78/687/EEG van 25 juli 1978 (P.B. nr. L 233 van 24-8-78, blzz. 11 en 14) aan de opleiding tot tandarts worden gesteld.

§ 3. De opleiding ter voorbereiding op het dierenartsexamen

Artikel 322

Tot het dierenartsexamen geeft toegang het doctoraal examen van de studierichting der diergeneeskunde, vermeld in artikel 220.

Artikel 323

Het dierenartsexamen omvat het onderzoek naar de bekwaamheid tot het zelfstandig uitoefenen van de diergeneeskunde.

Artikel 324

De cursusduur van de opleiding bedraagt twee jaren.

Artikel 325

In de nadere regeling van de examens van de studierichting der diergeneeskunde en in die van het dierenartsexamen, vermeld in artikel 323, worden die examens te zamen zodanig ingericht, dat ten minste wordt voldaan aan de vereisten, die in artikel 1 en de bij het tweede lid daarvan behorende bijlage van de Richtlijn van de Raad van Europese Gemeenschappen nr. 78/1027/EEG van 18 december 1978 (P.B. nr. L 362 van 23-12-78, blzz. 7 t/m 9) aan de opleiding tot dierenarts worden gesteld.

§ 4. *De opleiding ter voorbereiding op het apothekersexamen*

Artikel 326

Tot het apothekersexamen geeft toegang het doctoraal examen van de studierichting der farmacie.

Artikel 327

Het apothekersexamen omvat het onderzoek naar de bekwaamheid tot het zelfstandig uitoefenen van de artsennijbereidkunst.

Artikel 328

De cursusduur van de opleiding bedraagt twee jaren.

Artikel 329

In de nadere regeling van de examens van de studierichting der farmacie en in die van het apothekersexamen, vermeld in artikel 327, worden die examens te zamen zodanig ingericht, dat ten minste wordt voldaan aan de vereisten, die in artikel 2 van de Richtlijn van de Raad van Europese Gemeenschappen nr. 85/432 (P.B. nr. L 253 van 24-9-1985, blzz. 34-36) aan de opleiding tot apotheker worden gesteld.

Afdeling II. Opleidingen, die vereist zijn of dienstig kunnen zijn voor het bekleden van een of meer maatschappelijke betrekkingen

De opleiding tot wijsgeer van een bepaald wetenschapsgebied

Artikel 330

Tot het aan de opleiding verbonden examen geeft toegang het doctoraal examen van de studierichting der wijsbegeerte en dat van de bovenbouw-studierichting der wijsbegeerte mits van het doctoraal examen deel hebben uitgemaakt de onderscheidenlijk in de artikelen 220 en 222 bedoelde onderdelen van het wetenschapsgebied, waarop het propedeutisch examen betrekking heeft alsmede wijsbegeerte van dat wetenschapsgebied.

Artikel 331

Het aan de opleiding verbonden examen omvat de volgende vakken: systematische wijsbegeerte, geschiedenis van de wijsbegeerte en wijsbegeerte van het wetenschapsgebied waarop het propedeutisch examen betrekking heeft, voor zover deze naar het oordeel van de interfaculteit niet voldoende zijn geëxamineerd in het doctoraal examen.

Artikel 332

De opleiding kan in deeltijdse vorm worden verzorgd.

Artikel 333

De cursusduur van de opleiding bedraagt een jaar.

HOOFDSTUK IV. OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 334. Intrekking andere regelingen

Op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit worden het Academisch Statuut en het Besluit Academisch Statuut-W.U.B. zoals vastgesteld bij de koninklijke besluiten van 26 oktober 1981 (Stb. 653) en 24 mei 1982 (Stb. 318) ingetrokken.

Artikel 335. Overgangsbepaling vrijstelling van examens

Degenen die op grond van de voor inwerkingtreding van dit besluit geldende voorschriften geheel of gedeeltelijk vrijstelling van het afleggen van examens hadden, behouden deze tot 1 september 1992.

Artikel 336. Vrijstelling getuigschriften Nijenrode en I.I.S.S.

1. De bezitter van een getuigschrift van met goed gevolg voor de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 27 september 1982 (Stb. 558) afgelegd examen in de bedrijfskunde, uitgaande van de Stichting Nijenrode, Instituut voor Bedrijfskunde, gevestigd te Breukelen, is vrijgesteld van het afleggen van het propedeutisch examen van de studierichting der economie.
2. De bezitter van een getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd examen aan het Internationaal Instituut voor Sociale Studiën, gevestigd te 's-Gravenhage, kan tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, op een daartoe strekkend verzoek worden vrijgesteld van het afleggen van een of meer der in hoofdstuk I van het Academisch Statuut, zoals vastgesteld bij dit besluit, bedoelde examens of gedeelten daarvan.
3. De in het tweede lid bedoelde vrijstelling wordt verleend door het college van bestuur, overeenkomstig het advies van de desbetreffende examencommissie.

Artikel 337. Overgangsbepaling accountancy

De artikelen 404 tot en met 409 van het Academisch Statuut, zoals vastgesteld bij koninklijk besluit van 24 mei 1982 (Stb. 318), blijven ten aanzien van degenen die voor 1 januari 1990 zijn aangevangen met de opleiding bedoeld in deze artikelen van toepassing tot en met 31 december 1995.

Artikel 338. Invoering studielastraming

Met ingang van het studiejaar 1988-1989 dient van alle onderdelen van het onderwijsprogramma de studielast in studiepunten als bedoeld in artikel 28 te zijn uitgedrukt.

Artikel 339. Wijziging andere besluiten

1. In artikel 9 van het Besluit sociaal beleid studenten w.o. (Stb. 1984, 416)¹ worden «artikel 74» en artikel 39» vervangen door onderscheidenlijk «artikel 51» en «artikel 29».

2. In artikel 11, eerste lid, van het Uitvoeringsbesluit W.W.O. (Stb. 1986, 472) wordt «artikel 54» vervangen door: artikel 41.

3. In artikel 10 van het Besluit sociaal beleid studenten w.o. II (Stb. 1987, 408) worden «artikel 74 van het Academisch Statuut (Stb. 1981, 653)» en «artikel 39» vervangen door onderscheidenlijk «artikel 51 van het Academisch Statuut» en «artikel 29».

Artikel 340. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst en werkt voor wat betreft de artikelen 61 tot en met 71 terug tot en met 1 september 1987.

¹ Gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 augustus 1987, Stb. 408

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 9 augustus 1988, nr. 152.

Artikel 341. Citeertitel

Dit besluit kan worden aangehaald als Academisch Statuut.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 23 juni 1988

Beatrix

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
W. J. Deetman

De Minister van Landbouw en Visserij,
G. J. M. Braks

Uitgegeven de *eenentwintigste* juli 1988

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

NOTA VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding
 2. Herziening Academisch Statuut als tussenfase
 3. Gehele herziening in plaats van wijziging van het oude statuut
 4. Uitgebrachte adviezen
 5. Technische wijzigingen
 6. Overige wijzigingen
 7. Artikelen
 8. Deregulering
- Bijlage: conversietabel

1. Inleiding

Op 1 augustus 1986 trad de herziene Wet op het wetenschappelijk onderwijs (W.W.O.) in werking (Stb. 1986, 414). De wet bevat een groot aantal delegatie-opdrachten aan een algemene maatregel van bestuur: het Academisch Statuut. De wijzigingen in de nieuwe W.W.O. ten opzichte van de oude W.W.O. uit 1960 (Stb. 1975, 729), maken herziening van het Academisch Statuut noodzakelijk. In de Invoeringswet W.W.O. (Stb. 1986, 426) is, in artikel C.3, eerste lid, voorzien in een overgangsmaatregel die ertoe strekt, dat het vigerende statuut (zoals vastgesteld bij de koninklijke besluiten van 26 oktober 1981, Stb. 653 en 24 mei 1982, Stb. 318) van kracht blijft, totdat het is vervangen. In het voorliggende ontwerp Academisch Statuut wordt hiertoe een voorstel gedaan. De ondergetekenden spreken de hoop uit, dat het statuut per 1 september 1987 kan worden vervangen.

De ondergetekenden hebben op 10 februari 1987 een voorontwerp herzien Academisch Statuut aan de Onderwijsraad, HBO-Raad, VSNU en instellingen van wetenschappelijk onderwijs gestuurd met het verzoek om commentaar. Commentaren zijn ontvangen van:

- a. de Onderwijsraad (15 mei 1987, OR 3A/416),
- b. de VSNU (21 april 1987, VSNU 87/652 U),
- c. de HBO-Raad (23 maart 1987, BS.48.OUS/87.198),
- d. de Universiteit van Amsterdam (31 maart 1987, 431555/23791).

Als bijlage bij het advies van de VSNU waren gevoegd de commentaren van de Rijks Universiteit Groningen, de Erasmus Universiteit Rotterdam, de Katholieke Universiteit Nijmegen, de Technische Universiteit Eindhoven en het Limperg Instituut.

De ondergetekenden hebben met belangstelling kennis genomen van deze adviezen en spreken hun waardering uit voor de hierin vervatte constructieve suggesties voor aanpassing van het ontwerp-statuuut.

In paragraaf 3 zal nader worden ingegaan op de uitgebrachte adviezen.

2. Herziening Academisch Statuut als tussenfase

In de beleidsnota Hoger Onderwijs: Autonomie en Kwaliteit (kamerstukken II, 1985/86, 19253, nrs. 1-2) (HOAK-nota) is voorgesteld het Academisch Statuut, met name het deel dat de studierichtingen regelt, op termijn af te schaffen, waardoor de beleidsvrijheid van de instellingen van hoger onderwijs zal kunnen toenemen. Tijdens de behandeling van de beleidsnota op 27 oktober 1986 in de Tweede Kamer (Handelingen UCV, 1986/87, nr. 13) bleek dat de hoofdlijnen van de voorstellen worden gesteund. In deze Uitgebreide Commissie Vergadering heeft de eerste ondergetekende aangekondigd de voorstellen snel in wetgeving te willen

vertalen, opdat de nieuwe besturingswijze uit de nota spoedig kan worden ingevoerd. Het huidige statuut is verouderd. Het bevat onder andere bepalingen waarvoor de nieuwe W.W.O. geen wettelijke basis meer kent en voorts moeten andere artikelen worden gewijzigd. Tegen deze achtergrond stonden de ondergetekenden voor de keuze het huidige statuut nog enkele jaren te laten voortbestaan, in afwachting van wetgeving in het kader van de HOAK-nota, dan wel het statuut toch te vernieuwen.

De ondergetekenden hebben voor de laatste optie gekozen. Daarbij speelden de volgende overwegingen een rol.

1. In de herziene W.W.O. zijn, zoals reeds gesteld, talrijke wijzigingen aangebracht die ook gevolgen hebben voor het Academisch Statuut. Een aantal delegatie-opdrachten is vervallen. Zo is de indeling in faculteiten ingevolge die nieuwe W.W.O. een zaak van de instellingen en zijn alle noodzakelijke bepalingen met betrekking tot de promotie in de wet zelf opgenomen. Ook de wijzigingen op het gebied van de horizontale doorstroming tussen hoger beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs vereisen de nodige aanpassingen. Het aantal door dit soort veranderingen benodigde wijzigingen in het statuut is zo groot, dat het niet verantwoord is het oude, deels achterhaalde, statuut ongewijzigd te laten. De hanteerbaarheid van het statuut zou ernstig worden geschaad indien de noodzakelijke wijzigingen niet zo snel mogelijk zouden worden ingevoerd.

2. Niet alle onderdelen van het huidige Academisch Statuut zullen na invoering van de voorstellen uit de HOAK-nota vervallen. Een aantal bepalingen zal blijven bestaan, zij het dan in de wet zelf. Deze gelegenheid om een nieuw Academisch Statuut te maken is daarom mede benut om reeds enkele elementen uit de nieuwe besturingswijze, voor zover niet strijdig met de vigerende W.W.O., in te voeren. In de paragrafen 5 en 6 wordt dit nader toegelicht.

3. Het Academisch Statuut was tot dusverre nog niet aan een dereguleringsstoets onderworpen. De nu aan de orde zijnde herziening is tevens aangegrepen om op een aantal punten wijzigingen voor te stellen vanuit dereguleringsoogmerk.

3. Gehele herziening in plaats van wijziging van het oude statuut

Het aantal wijzigingen dat in het statuut moet worden aangebracht is groot. Het vervallen van delegatie-opdrachten aan het statuut betekent dat hele paragrafen uit het statuut zullen verdwijnen, verwerking van de nieuwe wettelijke opdrachten betekent, dat vrijwel elk artikel moet worden herzien. Daarom is ervoor gekozen het oude statuut niet te wijzigen, maar een geheel nieuw statuut tot stand te brengen. In deze toelichting alsmede in een conversietabel (bijlage) is weergegeven wat er met de oude artikelen is gebeurd en welke vernummering uiteindelijk heeft plaatsgevonden.

Het heeft de ondergetekenden verheugd, dat uit de reacties op het voorontwerp kan worden opgemaakt, dat met deze aanpak wordt ingestemd.

4. Uitgebrachte adviezen

De ondergetekenden hebben met instemming kennis genomen van de in de uitgebrachte adviezen tot uitdrukking gebrachte instemming met betrekking tot het merendeel van de gepresenteerde beleidskeuzes.

In de paragrafen 5, 6 en 7 zal meer in detail worden ingegaan op de opmerkingen. In deze paragraaf worden slechts enkele hoofdpunten gememoreerd.

1. De Onderwijsraad merkte in zijn advies op, dat door het intrekken van het in 1981 en 1982 vastgestelde statuut ook de toelichtingen op, thans nog actuele, bepalingen zouden vervallen. Dit zou de hanteerbaarheid van het statuut nadelig kunnen beïnvloeden.

De genoemde toelichtingen blijven van betekenis voor de ten opzichte van het vigerende statuut ongewijzigde bepalingen. De conversietabel vereenvoudigt de raadpleging van deze stukken.

2. De Onderwijsraad vestigt de aandacht op het ontbreken van een omschreven positie voor de aio's (assistenten in opleiding) in het voorontwerp- statuut. De Raad verwijst daarbij naar het standpunt van de Commissie Begeleiding Invoering W.W.O. dat aio-opleidingen als opleidingen van de tweede fase beschouwd moeten worden. De ondergetekenden delen dit standpunt van de commissie niet.

De aio-plaatsen zijn geen opleidingen, die op grond van artikel 45, tweede lid, van de W.W.O. in het bestuursreglement moeten worden vermeld. Het betreft een bijzondere categorie van universitair personeel ex artikel 107, vierde lid, van de W.W.O., waarop een eigen rechtspositieregeling van toepassing is, te weten de Rechtspositieregeling assistenten in opleiding (Stb. 1986, 430).

Aanstelling, werving en selectie, en de vaststelling van een opleidings- en begeleidingsplan voor deze categorie van universitair personeel vinden hun grond in voormelde rechtspositieregeling.

3. Met instemming is geconstateerd, dat in de reacties positief is gereageerd op een aantal maatregelen in het herziene statuut die de bestuurslasten van de instellingen beogen te beperken zoals het laten vervallen van de verplichte consultatie van andere faculteiten bij vaststelling of wijziging van de toelatingsregeling voor de tweede fase.

4. Tevens is met instemming geconstateerd, dat de Onderwijsraad het eens is met het standpunt van de ondergetekenden, dat «de bevordering van het maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef» niets toevoegt aan het reeds in de wet bepaalde en derhalve in de regeling kan worden gemist. Het is tegen de achtergrond, dat de ondergetekenden er geen behoefte aan hebben om het voorstel van de Universiteit van Amsterdam (UvA) te volgen, dat ertoe strekt de betreffende passage opnieuw in het statuut op te nemen.

5. Op 10 september 1987 werd over het ontwerp statuut, in het kader van de voorhangbepaling ex artikel 7, tweede lid, WVO overleg gepleegd met de Vaste Commissie voor Onderwijs en Wetenschappen van de Tweede Kamer der Staten Generaal. In het bijzonder werd bij dit overleg aandacht besteed aan de mogelijkheid om aanvullende eisen te stellen aan de toelating van studenten via het propedeutisch examen van dezelfde studierichting bij een andere instelling.

Het overleg heeft ertoe geleid dat aan artikel 31 van het ontwerp statuut, een lid is toegevoegd, waarin instellingen de mogelijkheid wordt geboden de keuzeruimte in de doctorale fase van studenten te beperken om de deficiënties uit de propedeutische fase te kunnen wegwerken. Deze wijziging laat de wettelijk vastgelegde rechten van toelating via de propedeuse enerzijds in stand, maar biedt anderzijds de instellingen een mogelijkheid de eindtermen van de opleiding ook voor studenten met een ander vakkenpakket in de propedeuse te realiseren.

5. Technische wijzigingen

Het merendeel van de wijzigingen in het statuut is technisch van aard. De gewijzigde opdrachten uit de herziene W.W.O. leiden tot het vervallen van een aantal bepalingen. Daarbij wordt gewezen op de volgende onderdelen:

A. *Facultaire indeling*

In de nieuwe W.W.O. is het bestuursniveau van de subfaculteit verdwenen en is de indeling in faculteiten aan de instellingen zelf overgelaten. Dit betekent dat de artikelen 3 tot en met 8 (oud) zijn vervallen. In het ontwerp statuut heeft dit gevolgen voor de opzet van het bijzonder deel (hoofdstuk II). De verdeling van studierichtingen over de faculteiten heeft

plaatsgemaakt voor een ordening in een drietal hoofdcategorieën, te weten studierichtingen van universiteiten, studierichtingen van technische universiteiten en studierichtingen van de landbouwuniversiteit. De studierichtingen van de universiteiten zijn, om wille van een heldere presentatie, nader onderverdeeld in afdelingen.

De bestaande volgorde is gehandhaafd. De afdelingsgewijze ordening komt overeen met de oude facultaire indeling, maar heeft geen materiële betekenis.

Het vervallen van de facultaire indeling heeft tevens tot gevolg dat een verzameling studierichtingen niet meer kortweg aangeduid kan worden met de benaming van de desbetreffende faculteit, maar dat een opsomming van alle afzonderlijke studierichtingen vereist is. Voor een voorbeeld zij verwezen naar artikel 154 (oud) en de dienovereenkomstige bepaling in artikel 101 (nieuw).

B. Promotiebepalingen

In de nieuwe W.W.O. is de delegatie-opdracht aan het Academisch Statuut vervallen: alle noodzakelijke bepalingen zijn in de wet opgenomen en voor het overige kunnen de instellingen de procedures nader vorm geven in het promotiereglement.

Dit betekent dat de artikelen 112 tot en met 127 (oud) zijn vervallen.

C. Nadere regeling examens

In het huidige statuut is de opdracht aan de faculteitsraad opgenomen, dat een nadere regeling van de examens dient plaats te vinden (artikel 43 oud). Deze opdracht kan vervallen, daar voorzien is in een regeling in de wet zelf (artikel 76).

D. Regeling toelating tot examens op grond van behaalde getuigschriften

Nu er in de nieuwe W.W.O. algemene bepalingen ter zake van de toelating zijn opgenomen, kunnen de artikelen 59 tot en met 68 (oud) vervallen.

E. Vrijstelling op grond van behaalde getuigschriften

Hetzelfde geldt voor de bepaling inzake vrijstelling op grond van behaalde getuigschriften.

F. Verlenging inschrijvingsduur

In verband met de bepaling neergelegd in artikel 35, vijfde lid, van de nieuwe W.W.O. zijn alle bepalingen inzake de toepassing van artikel 77ter, vijfde lid, oude W.W.O. uit het statuut geschrapt.

G. Vacatiegelden

De in artikel 48, tweede lid, van het statuut opgenomen van toepassing verklaring van het Vacatiegeldenbesluit 1970, voor onder andere het lidmaatschap van de examencommissie van deskundigen van buiten een universiteit kan worden geschrapt. In artikel 127 van de nieuwe W.W.O. is daarvoor een algemene regeling getroffen.

H. Uitreiking getuigschriften

De bepaling in artikel 53 van het statuut (oud), eerste lid, is thans opgenomen in artikel 16, derde lid, van de nieuwe W.W.O.

I. Vervanging van het Besluit Academisch Statuut-W.U.B.

In het oude statuut is nog sprake van sinds de inwerkingtreding van de W.U.B. niet meer bestaande, dan wel van naam of functie veranderde bestuursorganen (college van curatoren, senaat). Het Besluit Academisch Statuut-W.U.B. droeg zorg voor de omzetting van oud naar nieuw. Van deze gelegenheid is gebruik gemaakt de oude benamingen te vervangen.

6. Overige wijzigingen

Naast de technische wijzigingen worden in dit statuut nog een aantal andere wijzigingen aangebracht. Onderstaand zal daarop nader worden ingegaan, tevens wordt verwezen naar paragraaf 7 van deze toelichting.

A. Vervallen verplichte kennisgeving vrije studierichtingen

In het oude statuut was in artikel 19 voor de instellingen de verplichting opgenomen om binnen zes maanden de instelling van een vrije studierichting te melden bij onder andere de minister. Aangezien deze mededeling ook bij de wijziging van het bestuursreglement moet geschieden, achten de ondergetekenden deze bepaling uit dereguleringsoogpunt thans overbodig.

B. Aanpassing bepalingen inzake aanvraag deeltijdse studierichtingen

In het voorontwerp waren enige wijzigingen aangebracht ter zake van de deeltijdse opleidingen. De wijzigingen passen in het streven naar vergroting van de bevoegdheid tot instelling van deeltijdse studierichtingen zoals aangekondigd in de HOAK-nota.

In de commentaren van de Onderwijsraad, de VSNU en de UvA worden een aantal opmerkingen gemaakt en voorstellen gedaan ter zake van de deeltijdse opleidingen. Het gaat hierbij om een drietal ontwerpen.

1. Voorgesteld wordt de beperking van studierichtingen waarvoor een deeltijdse studie kan worden aangevraagd te laten vervallen. In het voorontwerp was een bepaling opgenomen (artikel 13) die ertoe strekte, dat de studierichtingen geneeskunde, tandheelkunde, sterrenkunde, natuurkunde, technische natuurkunde, geologie, geofysica, farmacie en diergeneeskunde niet in deeltijdse vorm aangeboden kunnen worden.

De ondergetekenden hebben zich naar aanleiding van het advies van de Onderwijsraad en de suggesties van de UvA beraden over de vraag, of er nog een dwingende behoefte bestaat aan het handhaven van deze aan het oude statuut ontleende uitzonderingsbepaling. Daarbij is mede in de beschouwingen betrokken de toekomstige programmeringsvrijheid van de instellingen bij invoering van de in de HOAK-nota gepresenteerde voorstellen. Mede op grond daarvan wordt in het ontwerp voorgesteld geen beperkingen te dien aanzien meer in het statuut op te nemen.

2. In een aantal adviezen is nadere aandacht gevraagd voor de procedurele kanten van de aanvraag van een deeltijdse studierichtingen en de daarbij behorende documenten.

Geconstateerd kan worden, dat het huidige onderwijsaanbod van deeltijdse studierichtingen in de praktijk hetzelfde onderwijsaanbod omvat als het voltijdse onderwijs, met als enige karakteristiek dat het zich over een langere periode uitstrekt. In het voorontwerp was mede aan de hand van die constatering en met het oog op vermindering van de bestuurslast reeds voorgesteld om de eisen aan de aanvraag voor een deeltijdse studierichting te verminderen. De uitgebrachte commentaren geven aanleiding tot een verdere sanering van de te stellen eisen: volstaan kan worden met de beweegredenen die aan het voorstel ten grondslag liggen waaronder begrepen de belangstelling van aanstaande studenten.

3. Zowel door de VSNU als door de UvA wordt voorgesteld de goedkeuring voor de instellingen van deeltijdse studierichtingen te laten vervallen. In de adviezen wordt gewezen op de voorstellen gedaan in de HOAK-nota. Zoals reeds bij andere gelegenheden door de eerste ondergetekende naar voren is gebracht, voorziet de wet thans nog niet in de HOAK-systematiek en is ministeriële goedkeuring vooralsnog een vereiste.

C. Rechtsbescherming studenten bij opheffing onderwijsvoorziening

In de commentaren van de Onderwijsraad en de UvA is aandacht gevraagd voor de rechtsbescherming van studenten, bij opheffing van de onderwijsvoorzieningen.

Dit kan aan de orde zijn bij:

1. opheffing van een experimentele studierichting (artikel 8, tweede lid)
2. opheffing deeltijdse voorziening (artikel 17)
3. opheffing experimentele tweede-fase-opleiding (artikel 24).

De commentaren hebben ondergetekenden aanleiding gegeven in de artikelen 8, 17 en 24 een bepaling op te nemen die ertoe strekt de instelling te verplichten na opheffing van de feitelijke voorziening studenten nog enige jaren in de gelegenheid te stellen het desbetreffende examen alsnog af te leggen. Gekozen is voor de volgende termijnen:

- a. experimentele studierichting 4 jaar
- b. deeltijdse studierichting 4 jaar
- c. experimentele tweede-fase-opleiding 2 jaar.

D. Indeling van het studiejaar

In het oude statuut was, in artikel 36, een bepaling opgenomen, die erin voorzag dat de universiteitsraad per faculteit de indeling in het studiejaar regelt. Dit legde de faculteiten enige beperkingen op onder andere ter zake van de periode waarbinnen geen onderwijs wordt gegeven of examens worden afgenomen. De bepaling bevatte evenwel een ruime afwijkmogelijkheid, zodat het artikel in de dagelijkse praktijk aan waarde heeft ingeboet. In het voorontwerp was gekozen voor een strakkere regeling, waarin de universiteitsraad per faculteit de indeling regelt en waarbij het college van bestuur de bevoegdheid krijgt om, in bijzondere gevallen, afwijkingen toe te staan.

In de commentaren is hierop kritisch gereageerd, hetgeen aanleiding is geweest de bepaling te vereenvoudigen.

E. Uniformering van de studielast

In het oude statuut werd de raming van de studielast verplicht gesteld. De faculteit werd vrij gelaten een eigen berekeningsgrondslag te creëren. In de praktijk leidde dit tot een situatie, waarin talloze berekeningsgrondslagen naast elkaar bestaan. Dit is, met name voor de studenten, een onaantrekkelijke en vooral onduidelijke situatie, die het volgen van onderwijs buiten de faculteit niet stimuleert. Dit leidde ertoe, dat in de HOAK-nota is voorgesteld een uniforme eenheid voor studielast berekeningen op te nemen, zodat conversieproblemen tussen faculteiten niet meer voorkomen. De ondergetekenden stellen, daarbij ook gesteund door de reacties op het voorontwerp, voor dit systeem nu reeds in te voeren. De studielast wordt uitgedrukt in studiepunten. Een studiepunt komt overeen met veertig uren studie, ongeveer een week, voor een gemiddelde student.

F. De «cum laude»-bepaling

In het voorontwerp was voorgesteld de bepaling inzake vermelding van «cum laude» (met lof) op het getuigschrift te laten vervallen. In de

reacties is hierop overwegend afwijzend gereageerd, hetgeen de ondergetekenden ertoe heeft gebracht het voorstel te heroverwegen en de bepaling opnieuw op te nemen.

G. Maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef

In artikel 42 (oud) is voorgeschreven, dat bij het opstellen van het onderwijsprogramma de faculteit aandacht schenkt aan de wijze waarop dit programma kan bijdragen aan de bevordering van het maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef.

Naar het oordeel van de ondergetekenden voegt een dergelijke bepaling niets toe aan en heeft ook geen zelfstandige betekenis naast artikel 1 van de herziene W.W.O. Uit dereguleringsoogpunt is het dan ook gewenst dit artikel te schrappen.

H. Studierichting der taalwetenschap

In de praktijk is behoefte gebleken aan een verzelfstandiging van het vakgebied toegepaste taalwetenschap. Dit vakgebied richt zich op de problematiek van het leren en onderwijzen van vreemde talen.

Teneinde versnippering te voorkomen en de samenhang van de studierichtingen der taalwetenschap te benadrukken, is gekozen voor een stelsel van vier kopstudies: algemene taalwetenschap, toegepaste taalwetenschap, vergelijkende Indo-europese taalwetenschap en vergelijkende taalwetenschap van andere taalfamilies. Vergeleken met de tot nu toe geldende bepalingen is hierdoor de toegang tot de doctorale fase van de studie vergelijkende Indo-europese taalwetenschap verbreed: de eisen gesteld aan het toelatende propedeutische examen zijn voor de vier studierichtingen gelijkgetrokken.

I. Lerarenopleidingen

De paragraaf Bijzondere bepalingen betreffende de opleiding tot leraar is geheel herzien. De voorgenomen wijziging van de W.W.O. en de Wet op het hoger beroepsonderwijs (Aanpassing regelgeving universitaire lerarenopleiding (Kamerstukken II, 1985/86, 19 360) noopt tot aanpassing van het statuut op dit onderdeel.

De memorie van toelichting bij dit wetsvoorstel bevat een overzicht van de mogelijke inhoud van deze paragraaf, met toelichtende opmerkingen (nr. 3, bijlage 2). De redactie van de onderhavige artikelen is hieraan grotendeels ontleend. Ten opzichte van het overzicht zijn nog enkele wijzigingen aangebracht.

In deze toelichting worden per artikel de wijzigingen ten opzichte van de vigerende tekst belicht.

Artikel 61 (93 oud)

In verband met de in de artikelen 12 en 13 van de W.W.O. aangebrachte wijzigingen, waardoor instelling van een experimentele lerarenopleiding niet meer tot de mogelijkheden behoort, is de verwijzing naar deze opleidingen in artikel 161 geschrapt.

Artikel 62 (94 oud)

In dit artikel is geen sprake meer van de didaktiek van het vak, maar van de vakgerichte didaktiek. Dit hangt samen met de omstandigheid dat voor sommige vakken geen eigen didaktiek van het vak ontwikkeld is. Vakgerichte didaktiek omvat tevens de didaktiek die betrekking heeft op verwante vakken. Naar aanleiding van de uitgebrachte adviezen is de vermelding van de algemene didaktiek vervallen, zodat de bepaling op dit punt thans in overeenstemming is met het derde lid van artikel 67.

De Raamprogrammacommissie noemt in haar advies vier groepen van taken die het werkveld vormen voor de eerstegraads leraar en waarop de eerstegraads lerarenopleidingen hun eindtermen moeten baseren. Deze vier taken zijn de onderwijstaak, de begeleidingstaak, de ontwikkelingstaak en de organisatietaak. Deze laatste taak omvat het functioneren als lid van het onderwijsteam. Aan een afzonderlijke eindterm met betrekking tot de zogenaamde vakinkleuring, zoals voorgesteld door de Technische Universiteit Eindhoven, bestaat geen behoefte. De toelatingscommissie ziet er op toe dat de – samenstelling van de – vooropleiding voldoende garanties biedt inzake de voor het geven van onderwijs vereiste vakinhoudelijke kennis.

Aangezien de cursusduur thans bij wet geregeld is, vervalt het tweede lid. Het derde lid is eveneens vervallen. Het gewijzigde artikel 18, derde lid, W.W.O. biedt geen grondslag meer voor deze bepaling. Er bestaat evenmin behoefte aan, naast artikel 34, tweede lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs (Stb. 1986, 552). In het oude statuut vervulde het derde lid van artikel 94 een technische functie, te weten koppeling tussen het algemeen en bijzonder deel, waarvoor geen noodzaak meer bestaat.

Artikel 63

Dit nieuwe artikel bevat een bijzondere regeling inzake de samenstelling van de commissie van toelating. Ten opzichte van de algemene, in artikel 55 neergelegde bepaling, is de samenstelling van de commissie beperkt.

De gekozen verhouding tussen universiteit, NLO en voortgezet onderwijs is 3 : 1 : 1. Het student-lid dient niet als universiteitsvertegenwoordiger te worden beschouwd. Dit lid representeert de onderwijsgebruikers.

De formulering «zo mogelijk» laat ruimte voor die gevallen waarin zich geen student beschikbaar stelt. Naar aanleiding van het advies van de Onderwijsraad is artikel 55, vierde lid, in overeenstemming gebracht met het bepaalde in artikel 63, tweede lid. De door de VSNU voorgestelde benoeming van de toelatingscommissie door het college van bestuur is in strijd met artikel 29, eerste lid, van de W.W.O. Voor de benoeming van leden uit de andere toeleverende universiteiten bestaat geen noodzaak; de thans op basis van de wettelijke regeling van de universitaire lerarenopleidingen totstandgekomen structuur biedt voldoende garanties voor een adequate inbreng van de betrokken instellingen, onder behoud van de eindverantwoordelijkheid van de desbetreffende universiteit. Daarmee is ook de opmerking van de HBO-Raad beantwoord.

Artikel 64

Ook deze bepaling bevat een verbijzondering ten opzichte van de algemene, in artikel 56 neergelegde, regeling. Deze verbijzondering houdt verband met de, eveneens afwijkende, wijze waarop het aantal opleidingsplaatsen wordt vastgesteld.

Artikel 65 (95 oud)

In afwijking van hetgeen in een memorie van toelichting bij het wetsvoorstel (bladzijde 3) werd aangekondigd, en als vijfde lid van artikel 95 in de bijlage werd geformuleerd, is ervan afgezien een eigen toelatingsregime voor het vak maatschappijleer te creëren.

Bij nader inzien biedt het bepaalde in het vierde lid voldoende waarborg voor de vakinhoudelijke kennis. In dit vierde lid is immers een toetsing door de toelatingscommissie voorzien. Hierdoor is het mogelijk dat ook ten aanzien van het vak maatschappijleer de algemeen geldende regeling van toepassing is.

Het in de leden twee en vier bedoelde vak betreft ingeval het om de combinatie Grieks/Latijn gaat uiteraard beide vakken.

In antwoord op een opmerking van de Universiteit van Amsterdam zij vermeld dat de samenstelling van het vakkenpakket van het doctoraalexamen ook bij de «eigen» studierichting aan de orde kan komen. De toelatingscommissie zal er bij haar onderzoek op toezien dat, ook ten aanzien van brede studierichtingen, de vooropleiding adequaat geacht kan worden. Voor wat betreft de overige studierichtingen is een plicht hiertoe met zoveel woorden in het vierde lid neergelegd.

Artikel 66 (96 oud)

Deze bepaling strekt ertoe bij een overaanbod van kandidaten slechts de meest geschikte gegadigden toe te laten.

Met het oog op de te verwachten belangstelling voor de lerarenopleidingen is in dit artikel het in artikel 29, eerste lid, van de W.W.O. neergelegde en in afdeling VIII van dit statuut voor de toelating tot de opleidingen van de tweede fase uitgewerkte uitgangspunt van kwalitatieve selectie extra benadrukt. Met dit uitgangspunt is enigerlei vorm van loting onverenigbaar.

Op advies van de Onderwijsraad en de VSNU is het oorspronkelijke eerste lid vervallen. Ook zonder een dergelijk voorschrift zal de commissie in voorkomende gevallen in de beoordeling relevante werkervaring in het onderwijs betrekken.

Artikel 67 (97 oud)

Ook hier is de didaktiek van het vak vervangen door de vakgerichte didaktiek.

Artikel 68 (98 oud)

Zoals in de toelichting bij het meergenoemde wetsvoorstel reeds werd aangekondigd, zou over de inrichting van het schoolpracticum het advies van de Raamprogrammacommissie ingewonnen worden. Overeenkomstig dit advies is de omvang van het aantal practicumuren gesteld op tweehonderdvijftig, waarvan er ten minste honderdtwintig door de examinandus zelf gegeven moeten worden.

Met de door de VSNU en de Technische Universiteit Eindhoven voorgestelde uitbreiding van stagemogelijkheden tot het hoger beroeps-onderwijs kunnen wij ons niet verenigen. Universitaire lerarenopleidingen zijn gericht op het voortgezet onderwijs. Schoolpractica dienen dan ook daar gevolgd te worden. Voor het hoger beroepsonderwijs geldt een ander stelsel van bevoegdheden. Daarvoor is geen eerstegraadsbevoegdheid als waarop de universitaire lerarenopleiding zich richt, vereist.

De door de Rijksuniversiteit Groningen voorgestelde redactie met betrekking tot de volgorde van examenonderdelen is te stringent, en impliceert dat geen tentamen zou kunnen worden afgelegd voordat het schoolpracticum voltooid is. Het examen als zodanig omvat het geheel van de toetsing, waarbij het practicum het praktijkgedeelte behelst. Dit geheel kan niet worden afgerond voordat het schoolpracticum voltooid is.

Artikel 69

Het in het oorspronkelijke wetsvoorstel neergelegde onderscheid tussen verplichte vakken en kleine of keuzevakken is komen te vervallen. Alle opleidingen zullen een cursusduur van één jaar krijgen.

Wanneer het op grond van het geringe aantal landelijk beschikbare stageplaatsen niet mogelijk blijkt een volledige stage te organiseren, bestaat er een alternatief. In dergelijke gevallen kan een schoolpracticum in een verwant vak gevolgd worden. Ook is het mogelijk dat de opleiding zelf een instituutpracticum verzorgt.

Met de opvatting van de Onderwijsraad dat zoveel mogelijk dient te worden vastgehouden aan het volgen van een schoolpracticum stemmen wij gaarne in. Eerst wanneer daartoe geen mogelijkheid bestaat, kan een practicum in een verwant vak in aanmerking komen en in de laatste plaats een instituutpracticum. Combinatie van beide noodoplossingen is evenzeer mogelijk.

De in de slotzin neergelegde informatieplicht strekt ertoe een lichtvaardig gebruik van de als noodoplossing bedoelde mogelijkheden te voorkomen en de inspectie een gedetailleerd beeld te verschaffen van de mate waarin het noodzakelijk blijkt deze mogelijkheden te benutten. Aan een bemiddelende rol van de inspectie in dezen bestaat geen behoefte, aangezien de scholen van voortgezet onderwijs ingevolge artikel 39a van de Wet op het voortgezet onderwijs (Stb. 1986, 552) gehouden zijn hun medewerking te verlenen.

Artikel 71 (100 oud)

Dit artikel blijft ongewijzigd.

Tot slot vervallen de artikelen 101, 102 en 103. De in de artikelen 101 en 102 vervatte materie is thans in de wet geregeld (artikelen 12, vierde lid, en 18, derde lid, W.W.O. zoals deze komen te luiden na aanvaarding van ontwerp 19360).

Door inwerkingtreding van de nieuwe W.W.O. is aan artikel 103 de grondslag ontvallen.

J. Tweede fase opleidingen

Bij de bepalingen inzake de opleidingen van de tweede fase is rekening gehouden met de Wet aanpassing vormgeving tweede fase opleidingen (Stb. 1986, 375). Daarbij wordt het volgende opgemerkt. Er zijn geen bepalingen opgenomen inzake de toelating van assistenten in opleiding. Het betreft hier immers feitelijk personeel van de instelling waarvoor een normale selectieprocedure binnen de instellingen kan worden ontwikkeld. Voor de overige opleidingen, als vermeld in hoofdstuk III van het statuut, geldt het toelatingsregime van artikel 29 van de wet, zoals nader uitgewerkt in afdeling VIII van hoofdstuk I van het statuut. Dat wil zeggen, dat ook voor de medische tweede fase opleidingen deze bepalingen van toepassing zijn.

Gelet op de wijziging in aard en functie van de tweede fase zijn in dit ontwerp-statuuut nog enkele aanpassingen verwerkt. Zo is, mede uit dereguleringsoogpunt, de verplichte consultatie van andere faculteiten voor de vaststelling of wijziging van de toelatingsregelen (artikel 81, de leden twee en drie, oud) vervallen. Tevens is het goedkeuringsrecht ten aanzien van de toelatingsregeling door het college van bestuur uit het statuut verwijderd en vervalt daarnaast de verplichting de toelatingsregeling ter kennis te brengen van de daarvoor in aanmerking komende minister.

K. Overgangsbepalingen

In de adviezen van de VSNU en de UvA is aandacht gevraagd voor het bij de koninklijke besluiten van 26 oktober 1981 (Stb. 653) en 24 mei 1982 (Stb. 318) behorende overgangsrecht. Deze vraag geeft aanleiding om bij dit bestaande en bij het nieuwe overgangsrecht stil te staan. Anders dan de adviezen doen voorkomen, is geen uitdrukkelijke bepaling betreffende de *handhaving* van de bij het oude statuut behorende overgangsbepalingen nodig. Deze bepalingen zijn immers niet opgenomen in het statuut zelf, maar neergelegd in de artikelen II en volgende van de genoemde koninklijke besluiten. Intrekking van het statuut laat het daarbij behorende invoerings- en overgangsrecht in beginsel onverlet. In beginsel, daar veel van dit overgangsrecht inmiddels is uitgewerkt, zoals uit de tekst van de bepalingen doorgaans eenvoudig valt af te leiden.

Naast het overgangsrecht bij het oude statuut bevatten ook de Invoeringswet W.W.O. (Stb. 1986, 426) en de wijziging van de W.W.O. met betrekking tot de universitaire lerarenopleidingen voor de totstandkoming van het onderhavige besluit relevant overgangsrecht.

De in het ontwerp-statuuut vervatte wijzigingen ten opzichte van de bestaande tekst vloeien merendeels rechtstreeks voort uit de nieuwe W.W.O.; daarvoor bevat de Invoeringswet W.W.O. overgangsrecht, zoals uit het volgende overzicht moge blijken:

- schrappen bepalingen betreffende faculteiten en interfacultaire instituten: artikel D.29 I.W.W.O.;
- schrappen vermelding Academische Raad: artikel C.3, derde lid, I.W.W.O.;
- verwerking gewijzigde instellingsstructuur: artikel D.1 I.W.W.O.;
- schrappen bepalingen inzake toegang tot examens, neergelegd in de artikelen 59-68 statuut (oud): artikel D.4 I.W.W.O.;
- schrappen bepalingen inzake promotie: artikel D.19 I.W.W.O.

Artikel D.1 voorkomt twijfel over de geldigheid van besluiten genomen door op grond van oude regelingen bevoegde organen. Voor wat betreft de lerarenopleidingen is overgangsrecht neergelegd in het koninklijk besluit van 15 augustus 1986 (Stb. 429) en de wijziging van de W.W.O. met betrekking tot de universitaire lerarenopleiding.

Voor het overige zijn de wijzigingen in het onderhavige besluit ten opzichte van het huidige statuut beperkt, zodat er weinig nieuw overgangsrecht nodig is.

De beperking van de eertijds in artikel 71 neergelegde vrijstellingsregeling onder gelijktijdige verruiming van de bevoegdheid tot vrijstelling door de examencommissie (artikel 48), alsmede het vervallen van de in de artikelen 76 tot en met 79 (oud) geregelde vrijstelling op grond van getuigschriften van andere instellingen van wetenschappelijk onderwijs dan Nederlandse universiteiten (W.W.O., artikel 20, tweede lid) geven aanleiding tot het treffen van een in de tijd beperkte overgangsmaatregel. Als peildatum geldt de datum van inwerkingtreding van de nieuwe W.W.O.

Ten aanzien van de opleiding tot accountant zij het volgende opgemerkt. In de memorie van toelichting bij het voorstel van wet tot wijziging van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, de Wet universitaire bestuurs-hervorming 1970 en de Wet twee-fasenstructuur w.o. (aanpassing vormgeving tweede fase) (Kamerstukken II, 19 105, nr. 3) is reeds aangegeven dat ten aanzien van de accountancy-opleiding recht dient te worden gedaan aan de uitgangspunten van de nota Beiaard (Kamerstukken II, 18 320). Dit brengt mee dat de vermelding van de opleiding in het Academisch Statuut komt te vervallen. Vanuit deze optiek bestaat geen bezwaar tegen een post-doctorale universitaire opleiding die op het beroep van accountant betrekking heeft.

Zoals door de eerste ondergetekende tijdens de behandeling van het genoemde wetsvoorstel te kennen is gegeven (Kamerstukken II, 19 105, nr. 15), zal de universitaire accountantsopleiding van de tweede fase uiteindelijk haar plaats dienen te vinden in het kader van de post-doctorale opleidingsactiviteiten. De eerste ondergetekende heeft zich daarbij echter bereid verklaard om in afwachting daarvan de opleiding in haar huidige vorm met inbegrip van het in het Academisch Statuut omschreven examen gedurende een overgangsperiode te handhaven. In deze periode blijft deze opleiding een opleiding van de tweede fase in de zin van artikel 12, tweede lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs.

Daarop blijft dus het regime bij en krachtens die wet met betrekking tot de opleidingen van de tweede fase van toepassing.

In het onderhavige ontwerp-besluit is in artikel 337 beoogd in een overgangsregeling in bovengenoemde zin te voorzien. De omzetting in

een postdoctorale opleiding vindt plaats met ingang van 1 januari 1990, wanneer de daarop betrekking hebbende wijziging van de Wet op de registeraccountants in werking treedt.

Ter zake van de verplichte kwantificering van de studielast is in artikel 338 bepaald, dat instellingen de studielast opnieuw moeten hebben berekend voor het cursusjaar 1988-1989. Instellingen hebben derhalve een jaar de tijd het bepaalde in artikel 28 uit te voeren.

7. Artikelen

Artikel 1

De door de UvA voorgestelde aanvulling van de definities met «faculteiten» en «instellingen van hoger beroepsonderwijs» is overgenomen.

Artikelen 3 en 4

In deze artikelen is de procedure opgenomen aangaande de experimentele studierichtingen. In het commentaar van de UvA wordt gevraagd de status van de experimentele opleidingen te verduidelijken en de procedure van de wet nader uit te werken. Deze reactie heeft de ondergetekenden enigszins verbaasd, daar de bepalingen gelijk zijn aan de in de artikelen 10 en 11 van het huidige statuut neergelegde regeling. Verdere uitwerking achten de ondergetekenden, gelet op de wens tot verkleining van de bestuurslasten en deregulering van de bepalingen, ongewenst.

Artikel 9

In deze bepaling is, uit oogpunt van procedurele vereenvoudiging, niet meer de verplichting opgenomen dat het college van dekanen de universiteitsraad van advies dient inzake de instelling van vrije studierichtingen. Als de raad dit wenselijk acht kan uiteraard het advies van het college van dekanen worden ingewonnen.

Artikel 10

Ter zake van artikel 10 wordt door de VSNU en de UvA voorgesteld de mogelijkheid te introduceren, dat voor een vrije studierichting een eigen propedeuse ontwikkeld wordt. Gelet op het streven naar vergroting van de programmeringsvrijheid van de instellingen wordt met deze suggestie ingestemd en is het artikel in die zin aangepast.

Artikel 12

Voorgesteld wordt door de UvA om de mogelijkheid te introduceren, dat de faculteitsraad standaardbepalingen kan formuleren voor het pakket van de vrije doctoraal examens. De ondergetekenden zien de noodzaak van de introductie van een dergelijke bepaling niet in en achten het opnemen daarvan uit oogpunt van deregulering derhalve niet gewenst.

Artikel 31, eerste lid. Keuzevakken

Met het oog op de horizontale doorstroming tussen h.b.o. en w.o. is de vrije keuzeruimte verbreed tot vakken die aan een instelling voor h.b.o. onderwezen worden.

Artikel 31, vierde lid

De in het oude artikel 74 neergelegde deficientieregeling is ten aanzien van propedeutische examens in het nieuwe artikel 51 vervallen. Artikel 28 van de W.W.O. staat in de weg aan het handhaven van deze bepaling.

Ingevolge dit artikel heeft tot het afleggen van de doctorale examens toegang een ieder die het propedeutisch examen van de betrokken studierichting heeft afgelegd, onverschillig waar dit propedeutisch examen is behaald.

In een mondeling overleg met de vaste commissie voor onderwijs en wetenschappen van de Tweede Kamer d.d. 10 september 1987 is erop gewezen dat met deze wijziging de instellingen een instrument ontnomen wordt om het eigen karakter van de door die instellingen verzorgde studierichtingen te bewaken.

Naar aanleiding van deze discussie is aan artikel 31 een nieuw vierde lid toegevoegd, dat ertoe strekt de faculteitsraad de bevoegdheid te verlenen in de nadere regeling van de examens de keuzevrijheid te beperken voor studenten die op grond van een aan een andere instelling behaald propedeutisch examen toegang hebben tot het doctoraal examen. De hierbedoelde keuzevrijheid betreft de ingevolge artikel 31, eerste lid, onder b, aan de student gelaten mogelijkheid om uit een aantal in de nadere regeling bepaalde examenonderdelen een deel van zijn studiepakket naar eigen voorkeur samen te stellen. Op grond van het nieuwe vierde lid kan deze keuzevrijheid beperkt worden voor zover tot het doctoraal examen behorende vakken niet of onvoldoende in het propedeutisch examen begrepen zijn geweest. De examencommissie is belast met de uitvoering van deze regeling, die uiteraard niet tot verzwarend van de studielast mag leiden. De mate waarin de keuzevrijheid beperkt kan worden, hangt af van de ruimte die de nadere regeling terzake biedt. Naarmate deze ruimte groter is, neemt het belang van de beperkingsmogelijkheid toe.

Artikel 37. Mondelinge examens, taal

Teneinde de student meer zeggenschap toe te kennen ten aanzien van de taal waarin geëxamineerd wordt, de regeling, mede naar aanleiding van de uitgebrachte adviezen, aangepast. Een examen kan slechts in een vreemde taal worden afgelegd indien de examencommissie (of examiner) en de examinandus daarmee instemmen. Beide partijen hebben het recht hiertoe een voorstel te doen. Als het gaat om een examen waarin juist de vaardigheid in het gebruik van die vreemde taal onderzocht wordt, is geen instemming vereist.

Artikel 38. Verklaring uitslag examenonderdeel

Mede naar aanleiding van de adviezen zijn ten opzichte van het voorontwerp de volgende wijzigingen aangebracht.

1. Ingevoegd is een bepaling dat een examen- of tentamenuitslag bekend moet worden gemaakt binnen 30 dagen nadat het is afgenomen. Van deze termijn kan slechts worden afgeweken indien het college van bestuur dit toestaat;

2. Ingevoegd is de verplichting dat bij de uitreiking van de uitslag de beroepsmogelijkheid moet worden vermeld.

De beide bepalingen beogen een versterking van de rechtspositie van de student.

Artikel 48. Vrijstelling op grond van doctoraal examen

Aangezien de facultaire indeling vervallen is, kan de in het voormalige artikel 71 neergelegde regeling niet gehandhaafd worden. De vrijstellingsregeling is beperkt tot doctorale examens van dezelfde universiteit. Het wordt aan de instellingen overgelaten al dan niet op ruimere schaal vrijstellingen te verlenen.

Indien het op 16 mei 1986 aan de Tweede Kamer aangeboden voorstel van wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Kamerstukken II, 1985/86, 19 522, nrs. 1-3) kracht van wet verkrijgt, vervalt de in de W.W.O. in artikel 19, tweede lid, vervatte opdracht aan het Academisch Statuut ten aanzien van het verkrijgen van de hoedanigheden van arts, tandarts en apotheker. De daarop betrekking hebbende bepalingen in het statuut (artikelen 74, 75 en 77) zullen te zijner tijd evenzeer komen te vervallen.

Artikelen 94-95. Studierichtingen Antilliaans en Arubaans recht

Het statuut is in overeenstemming gebracht met de gewijzigde verhoudingen in het Koninkrijk door naast Antilliaans recht de studierichting Arubaans recht op te nemen.

Artikel 329. Apothekersexamen

In dit artikel is uitvoering gegeven aan de richtlijn van de Raad van Europese Gemeenschappen nr. 85/432.

8. Deregulering

Algemeen

Het ontwerp-besluit strekt tot vervanging van het op de ingetrokken W.W.O. (Stb. 1975, 729) gebaseerde, krachtens overgangsrecht tijdelijk gehandhaafde Academisch Statuut.

Met dit besluit wordt uitvoering gegeven aan de in de W.W.O. (Stb. 1986, 414) neergelegde delegatie-opdrachten aan het statuut. Voorts wordt uitvoering gegeven aan het bepaalde in de artikelen D.3 I.W.W.O. (Stb. 1986, 426) en 231, vierde lid, W.W.O.

Voor een nadere uiteenzetting over de totstandkoming zij verwezen naar de paragrafen 1 tot en met 3 van deze nota.

Samenhangende regelingen

De in het Besluit Academisch Statuut-W.U.B. vervatte materie is in het onderhavige besluit verwerkt. Naast het oude statuut wordt ook het Besluit Academisch Statuut-W.U.B. ingetrokken, zodat het aantal regelingen op het onderhavige beleidsterrein per saldo met één vermindert. Dit komt de overzichtelijkheid van de regelgeving inzake het wetenschappelijk onderwijs ten goede.

Delegatie

Het besluit bevat geen nieuwe delegatiebepalingen. Evenals in het vigerende statuut zijn op onderdelen de instellingen tot het geven van nadere regelen bevoegd of verplicht:

- de universiteitsraad regelt de indeling van het studiejaar (artikel 26);
- de faculteitsraad stelt ingevolge artikel 76 W.W.O. de nadere regeling van de inrichting en omvang van de examens vast; het statuut bevat daartoe in de artikelen 31 tot en met 34 enkele voorschriften;
- de vaste commissie voor de examens kan regels geven inzake de vaststelling van de uitslag van het examen (artikel 39, tweede lid);
- de faculteitsraad stelt voor elke opleiding van de tweede fase een toelatingsregeling vast (artikel 54).

De regeling introduceert geen nieuwe bestuursinstrumenten en brengt geen extra bestuurslasten mee.

De nieuwe bepaling met betrekking tot de uitslagen van examenonderdelen (artikel 38) legt de beoordeling of van de daarvoor vastgestelde termijn mag worden afgeweken bij het college van bestuur. Dit zal tot een geringe taakverzwaring van dit college leiden. Daar staat een vermindering van bestuurslasten op andere onderdelen tegenover:

- a. beperking van de informatieplicht bij het aanvragen van deeltijdse studierichtingen (artikel 15);
- b. vervallen van de in artikel 24 (oud) voorgeschreven adviesprocedure bij de beslissing op een aanvraag van een deeltijdse studierichting;
- c. vervallen van de verplichting tot overleg inzake de toelatingsregeling met betrekking tot de tweede fase (artikel 81 oud);
- d. vervallen van de vereiste goedkeuring door het college van bestuur met betrekking tot de toelatingsregeling (artikel 82, eerste lid, oud);
- e. vervallen van de verplichte kennisgeving aan de minister van de toelatingsregeling (artikel 82, tweede lid, oud).

Nieuwe organen roept de regeling niet in het leven. Het vereiste van een toelatingscommissie geldt thans ook voor de «medische» opleidingen van de tweede fase, als bedoeld in artikel 12, eerste lid, W.W.O. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de in artikel 29, eerste lid, tweede volzin, W.W.O. neergelegde opdracht, en komt een eind aan de op dit punt bestaande rechtsonzekerheid. Het statuut heeft geen gevolgen voor de werkdruk van het bestuurlijk en justitieel apparaat en de rechtsbescherming, of de sociaal-economische ontwikkeling.

Varianten

De keuze voor een algehele vervanging in plaats van een gedeeltelijke aanpassing is in paragraaf 3 van deze nota al toegelicht.

Tot slot zijn mede uit dereguleringsoogmerk enkele bepalingen vervallen wegens gebrek aan betekenis (o.a. artikel 42 oud, inzake het «maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef»).

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
W. J. Deetman

De Minister van Landbouw en Visserij,
G. J. M. Braks

BIJLAGE

Overzicht van artikelen

Academisch statuut (oud)	Academisch statuut (nieuw)	Academisch statuut (oud)	Academisch statuut (nieuw)
1	1	36	26
2-8	-	37	27
9	2	38-41	28-30
10	3	42	-
11	4	43	-
12	5	44	31
13	6	45	32
14	7	46	33
15	8	47	34
16	9	48	35
17	10	49	36
18	11	50	37
19	-	51	38
20	12	52	39
21	13	53	40
22	14	54	41
23	15	55	42
24	-	56	43
25	16	57	44
26	17	58	45
27	18	59-68	-
28	19	69	46
29	20	70	47
30	21	71	48
31	22	72	49
32	23	73	50
33	24	74	51
34	25	75	52
35	-	76-78	-

Academisch statuut (oud)	Academisch statuut (nieuw)	Academisch statuut (oud)	Academisch statuut (nieuw)
79	336	140	90
80	53	141	91
81	54	142	92
82	-	143	93
83	55	144	94
84	56	145	95
85	57	146	-
86	58	147	96
87	59	148	97
88	60	149	98
89-92	-	150	99
93-103	61-71	151	-
104	72	152	-
105	73	153	100
106	74	154	101
107	75	155	102
108	76	156	103
109	77	157	104
110	78	158	105
111	79	159	106
112-127	-	160	107
128	80	161	108
129	81	162	109
130	-	163	110
131	-	164	111
132	82	165	112
133	83	166	113
134	84	167	114
135	85	168	115
136	86	169	116
137	87	170	117
138	88	171	118
139	89	172	119

Academisch statuut (oud)	Academisch statuut (nieuw)	Academisch statuut (oud)	Academisch statuut (nieuw)
173	120	213	158
174	121	214	159
175	122	215	160
176	123	216	161
177	124	217	162
178	125	218	163
179	126	219	164
180	127	220	165
181	128	221	166
182	129	222	167
183	130	223	168
184	131	224	169
185	132	225	170
186	133	226	171
187	134	227	172
188	135	228	173
189	—	229	174
190	—	230	175
191–196	136–141	231	176
197	142	232	177
198	143	233	178
199	144	234	179
200	145	235	180
201	146	236	181
202	147	237	182
203	148	238	183
204	149	239	184
205	150	240	185
206	151	241	186
207	152	242	187
208	153	243	188
209	154	244	—
210	155	245	189
211	156	246	190
212	157	247	191

Academisch statuut (oud)	Academisch statuut (nieuw)	Academisch statuut (oud)	Academisch statuut (nieuw)
248	192	279	228
249	193	280	—
250	194	281	—
251	195	282	229
252	196	283	230
253–255	—	284	231
255 BIS	200	285	232
255 TER	201	286	233
256	202	287	234
257	203	288	235
258	204	289	236
259	205	290	237
260	206	291	238
261	207	292	—
262	208	293	197
263	209	294	198
264	210	295	199
264 BIS	211	296	194
264 TER	212	297	195
264 QUATER	213	298	196
264 QUINQUIES	214	299	239
264 SEXIES	215	300	240
265	216	300 BIS	—
266	217	301	241
267	218	302	242
268	219	303	243
269	220	304–306	—
270	221	306 BIS	244
—	—	306 TER	245
274	222	306 QUATER	246
275	223	307	247
276	224	308	248
276 BIS	225	309	249
277	226	310	250
278	227	311	251

Academisch statuut (oud)	Academisch statuut (nieuw)	Academisch statuut (oud)	Academisch statuut (nieuw)
312	252	347	287
313	253	348	288
314	254	349	289
315	255	350	290
316	256	351	291
317	257	352	-
318	258	353	292
319	259	354	293
320	260	355	294
321	261	356	295
322	262	357	-
323	263	358	296
324	264	359	297
325	265	360	
326	266	361	298
327	267	362	299
328	268	363	300
329	269	364	301
330	270	365	-
331	271	366	302
332	272	367	303
333	273	368	304
334	274	369	305
335	275	370	-
336	276	371	306
337	277	372	307
338	278	373	-
339	279	-	
340	280	375	308
341	281	376	309
342	282	-	
343	283	378	-
344	284	379	310
345	285	380	311
346	286	381	-

Academisch statuut (oud)	Academisch statuut (nieuw)	Academisch statuut (oud)	Academisch statuut (nieuw)
382	312		
383	313		
384	-		
385	-		
386	314		
387	315		
388	316		
389	317		
390	-		
391	318		
392	319		
393	320		
394	321		
395	-		
396	322		
397	323		
398	324		
399	325		
400	-		
401	326		
402	327		
403	328		
404-410	-		
-	329		
411	-		
412	-		
413	-		
414	-		
415	330		
416	331		
417	332		
418	333		
419	-		

Behoort bij nota van toelichting van het koninklijk besluit van 23 juni 1988, Stb. 315

Mij bekend,

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
W. J. Deetman